شماره ۵۶۹۲

اقتصاد پویا

روزنامه اقتصادی، اجتماعی صبح ایران

www.eghtesadepooya.ir

سه شنبه
۱۶ • ۰۴ • ۱۴۰۵
۲۲ محرم ۱۴۴۸
2026 July 07
سال بیست ودوم
۸صفحه
(۴صفحه‌چاپ-۴صفحه‌دیجیتال)
۱۲۰۰۰ تومان

عباس عبدالخانی:

ازسرگیری تجارت ایران و قطر با بازگشایی بندر الرویس به روی کالاهای ایرانی

صفحه ۲

گزارش اقتصاد پویا از پیش‌شرط توسعه پایدار و رشد رقابت‌پذیری؛

تعامل با کشورهای منطقه برای توسعه اقتصاد کشور

اقتصاد پویا/سرویس اقتصاد و سیاست- اقتصاد در دنیای امروز بیش از هر زمان دیگری بر پایه همکاری، هم‌افزایی و پیوند میان بخش‌های مختلف شکل می‌گیرد. تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که توسعه پایدار نه حاصل تصمیم‌های پراکنده و مقطعی، بلکه نتیجه هماهنگی میان سیاست‌های اقتصادی، همکاری نهادهای حاکمیتی، مشارکت فعال بخش خصوصی، تعامل سازنده با بازارهای منطقه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و فناورانه است. به همین دلیل، مفهوم «همگرایی اقتصادی» به یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای رشد و...

صفحه ۲

گزارش اقتصاد پویا از ضررخام‌فروشی و اکتشافات سطحی به اقتصاد؛

توسعه معدنی با پایان خام‌فروشی

صفحه ۸

اقتصاد پویا گزارش می دهد:

به خطر افتادن سلامت جوانان

صفحه ۵

اقتصاد پویا بررسی کرد؛

توسعه سبز با نیروگاه‌های نوین

صفحه ۷

گزارش اقتصاد پویا از لزوم اصلاح مدیریت در مناطق اقتصادی

مناطق آزاد در مسیر بازآفرینی اقتصادی

- چالش‌های حکمرانی و مدیریت مناطق آزاد
- حکمرانی کارآمد، رمز موفقیت مناطق آزاد
- توسعه صادرات با اصلاح مدیریت

صفحه ۳

یادداشت

اقتصاد آسیب‌دیده سیاست‌های عادی؟

ساسان باقرپناه

صفحه ۶

شرایط بطلان توافق تحمیلی در حقوق بین‌الملل

محمدحسین سه‌دهی

صفحه ۵

حمایت از کودکان به مثابه یک اولویت راهبردی

محمد مهدی سیدناصری

صفحه ۵

کوچه گالری یکی از جاذبه‌ی گردشگری شیراز است که نباید تخریب شود

محمدهادی جعفرپور

صفحه ۷

سرمقاله

توسعه پایدار با همگرایی اقتصادی با همسایگان

حسین کریمی
صاحب امتیاز و مدیر مسوول

صفحه ۲

سازمان آگهی‌های روزنامه اقتصاد پویا
۰۲۱-۸۶۱۲۶۱۷۸
۰۹۳۲۴۴۵۰۳۸۱۷

اقتصاد پویا

نمادی از همدلی، وحدت و همراهی میان بدنه دانشگاهی، دولت و مردم

وزیر امور اقتصادی و دارایی به همراه جمعی از دانشجویان، با مشت گره کرده هم‌زمان با عبور پیکر رهبر شهید انقلاب از مقابل سردر دانشگاه صنعتی شریف با آرمان‌های ایشان تجدید بیعت کردند

سید علی مدنی‌زاده در مسیر مراسم تشییع پیکر رهبر شهید ایران، به جمع دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف که با لباس فارغ‌التحصیلی مقابل سردر دانشگاه تجمع کرده بودند، پیوست و همراه آنها در بدرقه رهبر شهید شرکت کرد

همزمان با عبور پیکر رهبر شهید از مقابل سردر این دانشگاه، دکتر مدنی زاده و دانشجویان دانشگاه شریف با مشت گره کرده، به آقای شهید ایران ادای احترام کردند. حضور وزیر اقتصاد در میان دانشجویان و خانواده‌های عزادار، به عنوان نمادی از همدلی، وحدت و همراهی میان بدنه دانشگاهی، دولت و مردم در این رویداد ملی مورد توجه گسترده قرار گرفت. خیابان دماوند به سمت آزادی به یکی از محورهای اصلی تجمع مردمی تبدیل شد و هزاران نفر با حضور گسترده خود، حال و هوای خاصی به خیابان‌های مرکزی تهران بخشیدند. دانشجویان شریف با پیوستن به این جریان عظیم، جلوه‌ای از تعهد نسل جوان دانشگاهی به آرمان‌های انقلاب را به نمایش گذاشتند

سرمقاله

توسعه پایدار با همگرایی اقتصادی با همسایگان

حسین کریمی

همسایگان، نخستین و طبیعی‌ترین شرکای اقتصادی هر کشور هستند. نزدیکی جغرافیایی، اشتراکات فرهنگی، کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل و دسترسی آسان‌تر به بازارها، ظرفیت‌هایی را ایجاد می‌کند که می‌تواند به رشد تجارت، افزایش سرمایه‌گذاری و تقویت تولید منجر شود. برای ایران که با ۱۵ کشور همسایه مرز زمینی یا دریایی دارد، توسعه همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای نه تنها یک فرصت، بلکه یک ضرورت راهبردی است

همگرایی اقتصادی با کشورهای همسایه می‌تواند زمینه گسترش صادرات کالا و خدمات، توسعه بازار برای تولیدکنندگان داخلی و افزایش درآمدهای ارزی را فراهم کند. بسیاری از بازارهای پیرامونی همچنان به کالاهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، مصالح ساختمانی، خدمات فنی و مهندسی و محصولات دانش‌بنیان نیاز دارند و این موضوع فرصت ارزشمندی برای فعالان اقتصادی ایرانی به شمار می‌رود

علاوه بر تجارت، همکاری در حوزه حمل‌ونقل، ترانزیت، انرژی، گردشگری و سرمایه‌گذاری مشترک نیز می‌تواند منافع متقابلی برای کشورهای منطقه ایجاد کند. توسعه کریدورهای حمل‌ونقل، تسهیل رویه‌های گمرکی و تقویت زیرساخت‌های مرزی، از جمله اقداماتی است که هزینه مبادلات را کاهش داده و رقابت‌پذیری اقتصاد را افزایش می‌دهد

البته تحقق این اهداف نیازمند برنامه‌ریزی بلندمدت، ثبات در سیاست‌های اقتصادی، تقویت دیپلماسی اقتصادی و حمایت از بخش خصوصی است. هرچه ارتباط میان فعالان اقتصادی، اتاق‌های بازرگانی و نهادهای مسئول منسجم‌تر باشد، ظرفیت‌های همکاری نیز بهتر به نتیجه خواهد رسید. در شرایطی که اقتصاد جهانی بیش از گذشته بر همکاری‌های منطقه‌ای استوار شده است، بهره‌گیری از ظرفیت همسایگان می‌تواند به تنوع‌بخشی بازارهای صادراتی، کاهش هزینه‌های تجارت و افزایش تاب‌آوری اقتصاد کمک کند. همگرایی اقتصادی، اگر با نگاهی عمل‌گرایانه و مبتنی بر منافع مشترک دنبال شود، می‌تواند به یکی از مهم‌ترین موتورهای رشد و توسعه پایدار ایران در سال‌های آینده تبدیل شود

گزارش اقتصاد پویا از پیش‌شرط توسعه پایدار و رشد رقابت‌پذیری؛

تعامل با کشورهای منطقه برای توسعه اقتصاد کشور

اقتصاد پویا / سرویس اقتصاد و سیاست - اقتصاد در دنیای امروز بیش از هر زمان دیگری بر پایه همکاری، هم‌افزایی و پیوند میان بخش‌های مختلف شکل می‌گیرد. تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که توسعه پایدار نه حاصل تصمیم‌های پراکنده و مقطعی، بلکه نتیجه هماهنگی میان سیاست‌های اقتصادی، همکاری نهادهای حاکمیتی، مشارکت فعال بخش خصوصی، تعامل سازنده با بازارهای منطقه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و فناورانه است. به همین دلیل، مفهوم «همگرایی اقتصادی» به یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای رشد و توسعه در اقتصادهای مدرن تبدیل شده است

کریمی/ همگرایی اقتصادی تنها به معنای همکاری میان کشورها نیست، بلکه در سطح ملی نیز مفهومی گسترده دارد. هماهنگی میان سیاست‌های پولی و مالی، هم‌افزایی دستگاه‌های اجرایی، انسجام در تصمیم‌گیری، همسویی قوانین و مقررات، تعامل دولت و بخش خصوصی و ایجاد ارتباط مؤثر میان دانشگاه، صنعت و بازار، همگی از ابعاد مختلف همگرایی اقتصادی به شمار می‌روند. هر اندازه این هماهنگی بیشتر باشد، امکان استفاده بهینه از منابع، کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و دستیابی به رشد اقتصادی پایدار نیز افزایش خواهد یافت

در اقتصاد ایران، با وجود ظرفیت‌های گسترده انسانی، طبیعی و صنعتی، گاه نبود هماهنگی میان بخش‌های مختلف موجب شده است که بخشی از فرصت‌های توسعه به نتیجه مطلوب نرسد. تغییرات مکرر در سیاست‌ها، تصمیم‌گیری‌های جزیره‌ای، تداخل وظایف نهادها و ضعف ارتباط میان بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله عواملی هستند که بر سرعت رشد اقتصادی اثر گذاشته‌اند. از این رو، تقویت همگرایی اقتصادی می‌تواند به یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه کشور در سال‌های آینده تبدیل شود

همگرایی داخلی؛ پایه شکل‌گیری اقتصاد کارآمد

نخستین گام برای تحقق همگرایی اقتصادی، ایجاد هماهنگی میان سیاست‌گذاران و نهادهای اجرایی است. اقتصاد مجموعه‌ای به‌هم‌پیوسته است و تصمیم هر دستگاه می‌تواند بر عملکرد سایر بخش‌ها اثر بگذارد. اگر سیاست‌های پولی، مالی، تجاری، صنعتی و ارزی بدون هماهنگی تدوین شوند، احتمال بروز ناهماهنگی در بازارها، افزایش هزینه تولید و کاهش اعتماد فعالان اقتصادی بیشتر خواهد شد

ثبات در سیاست‌گذاری یکی از مهم‌ترین نتایج همگرایی نهادی است. سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان و صادرکنندگان زمانی برای آینده برنامه‌ریزی می‌کنند که محیط اقتصادی قابل پیش‌بینی باشد. هماهنگی میان دولت، مجلس، نهادهای اقتصادی و دستگاه‌های اجرایی می‌تواند از تغییرات ناگهانی در مقررات جلوگیری کرده و فضای مطمئن‌تری برای فعالیت‌های اقتصادی ایجاد کند

در کنار هماهنگی نهادی، تعامل میان دولت و بخش خصوصی نیز اهمیت فراوانی دارد. بخش خصوصی به‌عنوان موتور تولید، سرمایه‌گذاری و اشتغال، زمانی می‌تواند نقش مؤثرتری ایفا کند که در فرآیند تصمیم‌سازی مشارکت داشته باشد. استفاده از دیدگاه‌های فعالان اقتصادی، اتاق‌های بازرگانی، تشکل‌های تخصصی و انجمن‌های صنفی می‌تواند کیفیت سیاست‌گذاری را افزایش دهد و اجرای تصمیم‌ها را تسهیل کند

از سوی دیگر، ارتباط میان دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و صنایع نیز یکی از ارکان همگرایی اقتصادی است. اقتصادهای دانش‌بنیان بر پایه تبدیل دانش به فناوری و فناوری به محصول شکل می‌گیرند. هرچه همکاری میان مراکز علمی و واحدهای تولیدی بیشتر باشد، نوآوری، بهره‌وری و رقابت‌پذیری نیز افزایش خواهد یافت

همچنین توسعه دولت الکترونیک، یکپارچه‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی و کاهش برو کراسی اداری می‌تواند هماهنگی میان دستگاه‌ها را افزایش داده و هزینه فعالیت‌های اقتصادی را کاهش دهد. شفافیت اطلاعات و دسترسی سریع به خدمات از دیگر نتایج این رویکرد است

همگرایی منطقه‌ای؛ پلی برای توسعه تجارت و سرمایه‌گذاری

در کنار همگرایی داخلی، تعامل اقتصادی با کشورهای منطقه نیز یکی از عوامل مهم توسعه محسوب می‌شود. بسیاری از اقتصادهای موفق جهان از طریق ایجاد پیمان‌های تجاری، توسعه کریدورهای حمل‌ونقل، تسهیل مبادلات مالی و گسترش همکاری‌های صنعتی توانسته‌اند سهم خود از تجارت جهانی را افزایش دهند

ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی ممتاز، دسترسی همزمان به آب‌های آزاد، همسایگی با بازارهای بزرگ منطقه و قرار گرفتن در مسیر کریدورهای بین‌المللی، ظرفیت قابل توجهی برای گسترش همگرایی اقتصادی منطقه‌ای دارد. توسعه همکاری با کشورهای همسایه می‌تواند فرصت‌های تازه‌ای برای صادرات کالا، خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی، کشاورزی و معدنی ایجاد کند

همگرایی منطقه‌ای همچنین زمینه جذب سرمایه‌گذاری مشترک را فراهم می‌کند. اجرای پروژه‌های صنعتی، انرژی، حمل‌ونقل و زیرساختی با مشارکت کشورهای منطقه می‌تواند علاوه بر انتقال فناوری، اشتغال و ارزش افزوده بیشتری برای اقتصاد ایجاد کند

یکی دیگر از مزایای همگرایی منطقه‌ای، کاهش هزینه‌های تجارت است. هماهنگی در رویه‌های گمرکی، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تسهیل صدور مجوزها و استفاده از فناوری‌های نوین در تجارت، سرعت مبادلات اقتصادی را افزایش می‌دهد و رقابت‌پذیری صادرکنندگان را تقویت می‌کند

در دنیای امروز، زنجیره‌های ارزش جهانی نیز بر پایه همکاری میان کشورها شکل گرفته‌اند. هیچ کشوری به تنهایی تمامی مراحل تولید یک محصول را انجام نمی‌دهد و موفقیت در تجارت جهانی مستلزم حضور فعال در این زنجیره‌ها است. همگرایی اقتصادی منطقه‌ای می‌تواند زمینه ورود بنگاه‌های ایرانی به این شبکه‌های تولید و تجارت را فراهم کند

توسعه پایدار؛ نتیجه هم‌افزایی اقتصاد، فناوری و حکمرانی

کارشناسان اقتصادی معتقدند توسعه پایدار زمانی محقق می‌شود که همگرایی در تمامی سطوح اقتصاد شکل گیرد. هماهنگی میان سیاست‌های اقتصادی، توسعه فناوری، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، حمایت از تولید، اصلاح نظام اداری و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای باید به‌صورت هم‌زمان دنبال شود

یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت در این مسیر، تقویت حکمرانی اقتصادی است. شفافیت، پاسخگویی، ثبات قوانین، مبارزه با فساد، تسهیل فضای کسب‌وکار و کاهش موانع اداری از جمله اقداماتی هستند که اعتماد فعالان اقتصادی را افزایش می‌دهند و زمینه همکاری بیشتر میان بخش‌های مختلف را فراهم می‌کنند

اقتصاد دیجیتال نیز نقش مهمی در تقویت همگرایی اقتصادی دارد. استفاده از سامانه‌های هوشمند، تبادل الکترونیکی اطلاعات، خدمات دیجیتال، تجارت الکترونیک و داده‌محوری در تصمیم‌گیری، ارتباط میان بخش‌های مختلف اقتصاد را تسهیل کرده و بهره‌وری را افزایش می‌دهد

از سوی دیگر، سرمایه انسانی مهم‌ترین سرمایه هر اقتصاد است. آموزش نیروی کار، ارتقای مهارت‌ها، حمایت از نوآوری، توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و تقویت فرهنگ کارآفرینی می‌تواند زمینه شکل‌گیری اقتصادی پویا و رقابت‌پذیر را فراهم کند

همچنین همگرایی اقتصادی بدون اعتماد عمومی پایدار نخواهد بود. فعالان اقتصادی، سرمایه‌گذاران و شهروندان زمانی در فرآیند توسعه مشارکت می‌کنند که نسبت به ثبات سیاست‌ها، امنیت سرمایه‌گذاری و آینده اقتصاد اطمینان داشته باشند. بنابراین تقویت سرمایه اجتماعی و گفت‌وگوی مستمر میان دولت، بخش خصوصی و جامعه، بخشی جدایی‌ناپذیر از همگرایی اقتصادی است

در مجموع، همگرایی اقتصادی را می‌توان یکی از مهم‌ترین پیش‌شرط‌های توسعه پایدار، افزایش بهره‌وری و ارتقای رقابت‌پذیری اقتصاد دانست. تجربه کشورهای موفق نشان داده است که رشد اقتصادی زمانی شتاب می‌گیرد که همه اجزای اقتصاد، از سیاست‌گذاران و نهادهای اجرایی گرفته تا بخش خصوصی، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و بازارهای منطقه‌ای، در مسیری هماهنگ و هدفمند حرکت کنند

ایران نیز با برخورداری از ظرفیت‌های گسترده طبیعی، انسانی و صنعتی، این امکان را دارد که از طریق تقویت همگرایی داخلی و منطقه‌ای، زمینه رشد سرمایه‌گذاری، توسعه صادرات، انتقال فناوری و افزایش اشتغال را فراهم کند. تحقق این هدف مستلزم ثبات در سیاست‌گذاری، اصلاح حکمرانی اقتصادی، کاهش موانع کسب‌وکار، توسعه زیرساخت‌ها، گسترش اقتصاد دانش‌بنیان و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای است

در نهایت، توسعه اقتصادی نه حاصل عملکرد یک نهاد یا یک بخش، بلکه نتیجه همکاری و هم‌افزایی همه اجزای اقتصاد است. هرچه این همگرایی عمیق‌تر و پایدارتر باشد، مسیر دستیابی به رشد اقتصادی، رفاه عمومی و توسعه پایدار نیز هموارتر خواهد شد

خبر

وزیر کار در مراسم تشییع:

مسیر بهبود وضعیت کارگران را دنبال می‌کنیم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، همزمان با برگزاری مراسم تشییع رهبر شهید، در کنار خیل عظیم مردم سوگوار در این آیین حضور یافت

به گزارش ایسنا، احمد میدری، با اشاره به آخرین دیدار کاری خود با امام قائد شهید امت، گفت: در آن دیدار، ایشان مستقیما درباره برنامه‌های کلان وزارتخانه برای جامعه کارگری پرسش کردند که بنده بر دو محور «تامین مسکن کارگری» و «توسعه مهارت‌آموزی» تاکید کردم. ایشان ضمن تایید این اولویت‌ها، بر اهمیت حیاتی این دو اقدام برای بهبود وضعیت کارگران تأکید داشتند

وزیر کار با بیان اینکه رهبر شهید در جلسات متعدد با کارگران، رویکردی نوآورانه و اخلاق‌مدارانه را دنبال می‌کردند، تصریح کرد: ایشان نگاه تقابلی سنتی بین کارگر و کارفرما را به نگاهی مبتنی بر «تکامل متقابل» تغییر دادند. رهبر شهید معتقد بودند که کارگر و کارفرما به عنوان دو بازوی مکمل، تنها با هم‌افزایی می‌توانند به شکوفایی تولید و تحقق اهداف مشترک اقتصادی دست یابند

بر اساس گزارش روابط عمومی وزارت کار، وی در جمع خبرنگاران، میدری گفت: رهبر شهید در جلسات خود محورهای عملیاتی مهمی نظیر کاهش حوادث ناشی از کار، تأمین مسکن و مهارت‌آموزی را به عنوان وظایف حاکمیتی پیگیری می‌کردند. ایشان نه تنها در مقام رهبر، بلکه در قامت یک معلم اخلاق در این جلسات حاضر می‌شدند و مکتبی تازه در مدیریتِ مبتنی بر کرامت انسانی را به ما معرفی کردند

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در پایان افزود: وزارت کار با الهام از این نگاه راهبردی، متعهد است که مسیر بهبود وضعیت کارگران را که از دغدغه‌های اصلی آن «رهبر شهید» بود، با جدیت و به عنوان یک اولویت ملی تا حصول نتیجه نهایی ادامه دهد

اقتصاد پویا
روزنامه اقتصادی و اجتماعی صبح ایران

اتابک: همه مردم برای خونخواهی و قدرشناسی از رهبر شهید به میدان آمدند

وزیر صمت در مراسم تشییع پیکر رهبر شهید گفت: همه مردم ایران برای قدرشناسی از رهبر شهید و خونخواهی ایشان به صحنه آمده‌اند

سید محمد اتابک، در مراسم تشییع پیکر رهبر شهید انقلاب گفت: تمام کسانی که درباره ایران تصوراتی داشتند و گمان می کردند که می توان به ایران نگاه سویی داشت، امروز باید دوباره تصورات خود را تغییر دهند، همانطور که همه جهان شاهد هستند مردم قدرشناس ایران برای سپاسگزاری و تشییع پیکر رهبر شهید انقلاب و همچنین خونخواهی این رهبر شهید چگونه به صحنه آمدند.

وی افزود: این خیل عظیم جمعیت نشانه قدرشناسی، عشق به رهبر و قدردانی از رهبری است که ۳۷ سال ایران را به این عزت رسانده است. وزیر صمت خاطرنشان کرد: دولتمردان نیز وظیفه دارند در ادامه مسیر، بیش از گذشته تلاش کنند، گوش به فرمان رهنمودهای مقام معظم رهبری باشند و با فراهم کردن شرایط مناسب، خدماتی در شان ایران و مردم ارائه دهند

خبر

رایزن بازرگانی ایران در قطر:

از سرگیری تجارت ایران و قطر با بازگشایی بندر الرویس به روی کالاهای ایرانی

رایزن بازرگانی ایران در دوحه از بازگشایی مجدد بندر الرویس قطر به روی کالاهای ایرانی و از سرگیری تجارت دریایی میان دو کشور خبر داد

به گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، عباس عبدالخانی، با اشاره به از سرگیری تجارت ایران و قطر، بیان کرد: پس از حدود پنج ماه توقف در مسیر حمل‌ونقل دریایی کالا میان بندر دیر جمهوری اسلامی ایران و بندر الرویس قطر، با پیگیری‌های مستمر سفارت جمهوری اسلامی ایران در دوحه و هماهنگی‌های انجام‌شده با مسئولان ذیربط دولت قطر، بندر الرویس مجدداً پذیرش کالاهای ایرانی را آغاز کرده‌است

عبدالخانی با اشاره به اهمیت این مسیر تجاری افزود: بندر الرویس مهم‌ترین دروازه‌های ورود کالاهای ایرانی به بازار قطر محسوب می‌شود و از سرگیری فعالیت این مسیر دریایی، نقش مهمی در تسهیل تجارت، کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل، افزایش سرعت تامین کالا و ارتقای حجم مبادلات تجاری میان دو کشور ایفا خواهد کرد

رایزن بازرگانی ایران در دوحه تصریح کرد: طیف متنوعی از کالاهای ایرانی از طریق این مسیر به بازار قطر صادر می‌شود که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به انواع میوه و تره‌بار تازه، صیفی‌جات، خشکبار، مواد غذایی، آبزیان، تخم مرغ و فرآورده‌های پروتئینی، مصالح ساختمانی، سنگ، سیمان سفید، محصولات معدنی، فرش دستباف و ماشینی و دیگر کالاهای مورد نیاز بازار قطر اشاره کرد

او ادامه داد: بازگشایی مجدد بندر الرویس علاوه بر ایجاد رونق در تجارت دوجانبه، موجب افزایش فعالیت‌های اقتصادی و تجاری در بندر دیر در استان بوشهر بعنوان بندر مبدا صادرات کالا به قطر، رونق کسب‌وکار صادرکنندگان، شرکت‌های حمل‌ونقل دریایی و فعالان زنجیره تامین خواهد شد

گزارش اقتصاد پویا از ضرر خام‌فروشی و اکتشافات سطحی به اقتصاد؛

توسعه معدنی با پایان خام‌فروشی

اقتصاد پویا / سرویس صنعت- بخش معدن یکی از مهم‌ترین مزیت‌های اقتصادی ایران به شمار می‌رود و به دلیل تنوع و گستردگی ذخایر معدنی، همواره از آن به عنوان یکی از پایه‌های توسعه صنعتی و افزایش درآمدهای غیرنفتی یاد شده است. وجود ده‌ها نوع ماده معدنی، از سنگ‌آهن، مس و سرب و روی گرفته تا طلا، بوکسیت، کرومیت، زغال‌سنگ و عناصر نادر خاکی، ظرفیت بزرگی را برای ایجاد ارزش افزوده، توسعه صنایع پایین‌دستی و افزایش صادرات فراهم کرده است. با این حال، بسیاری از کارشناسان معتقدند که اقتصاد معدن در ایران هنوز با ظرفیت واقعی خود فاصله دارد و دو چالش مهم، یعنی خام‌فروشی و محدود ماندن اکتشافات در سطوح اولیه، از مهم‌ترین موانع توسعه پایدار این بخش محسوب می‌شوند

حسین جلیلی بال / در سال‌های گذشته، هرچند سرمایه‌گذاری‌هایی در توسعه معادن و صنایع معدنی انجام شده، اما سهم محصولات فرآوری‌شده در صادرات هنوز با استانداردهای کشورهای پیشرو فاصله دارد. بخش قابل توجهی از مواد معدنی همچنان به صورت خام یا با حداقل فرآوری به بازارهای داخلی و خارجی عرضه می‌شوند، در حالی که تبدیل این مواد به محصولات با ارزش افزوده بالاتر می‌تواند چندین برابر درآمد، اشتغال و فناوری برای کشور ایجاد کند

از سوی دیگر، اکتشافات معدنی در بسیاری از مناطق هنوز به لایه‌های سطحی محدود مانده است. پیشرفت فناوری در جهان نشان می‌دهد که بخش عمده ذخایر ارزشمند معدنی در اعماق بیشتر زمین قرار دارند و بدون بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، مطالعات زمین‌شناسی دقیق و سرمایه‌گذاری هدفمند، دستیابی به این ذخایر امکان‌پذیر نخواهد بود. به همین دلیل، توسعه واقعی بخش معدن نیازمند نگاهی همزمان به تکمیل زنجیره ارزش و تحول در نظام اکتشاف است

خام‌فروشی؛ از دست رفتن فرصت‌های بزرگ ارزش‌آفرینی

خام‌فروشی یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که سال‌ها درباره آن در اقتصاد ایران بحث شده است. در بخش معدن، خام‌فروشی به معنای فروش مواد معدنی با حداقل فرآوری یا بدون تبدیل آنها به محصولات صنعتی با ارزش افزوده بیشتر است. اگرچه صادرات مواد خام درآمد ارزی ایجاد می‌کند، اما بخش عمده سود نهایی نصیب کشورهایی می‌شود که این مواد را به محصولات پیشرفته تبدیل می‌کنند

برای نمونه، سنگ‌آهن پس از فرآوری می‌تواند به کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی، فولاد و در نهایت به انواع محصولات صنعتی و ساختمانی تبدیل شود. هر مرحله از این زنجیره ارزش، درآمد بیشتری نسبت به فروش ماده اولیه ایجاد می‌کند. همین وضعیت در مورد مس، آلومینیوم، سرب، روی و سایر مواد معدنی نیز صادق است

توسعه صنایع پایین‌دستی نه‌تنها ارزش صادرات را افزایش می‌دهد، بلکه فرصت‌های شغلی گسترده‌ای نیز ایجاد می‌کند. کارخانه‌های فرآوری، واحدهای تولیدی، صنایع وابسته، شرکت‌های حمل‌ونقل، خدمات مهندسی و مراکز تحقیقاتی همگی از توسعه زنجیره ارزش منتفع می‌شوند. بنابراین عبور از خام‌فروشی تنها یک هدف اقتصادی نیست، بلکه راهبردی برای توسعه صنعتی کشور محسوب می‌شود

از سوی دیگر، وابستگی به صادرات مواد خام، اقتصاد معدن را در برابر نوسانات قیمت‌های جهانی آسیب‌پذیر می‌کند. قیمت مواد اولیه معمولاً نوسان بیشتری نسبت به محصولات فرآوری‌شده دارد، در حالی که تولید محصولات نهایی می‌تواند درآمد پایدارتر و قدرت چانه‌زنی بیشتری برای صادرکنندگان ایجاد کند

کارشناسان همچنین معتقدند توسعه صنایع فرآوری موجب انتقال فناوری، ارتقای دانش فنی و افزایش بهره‌وری در بخش معدن می‌شود. هرچه حلقه‌های بیشتری از زنجیره تولید در داخل کشور شکل گیرد، وابستگی به واردات محصولات صنعتی کاهش یافته و توان رقابتی اقتصاد افزایش خواهد یافت

اکتشافات عمیق؛ حلقه مفقوده توسعه معادن ایران

اکتشاف، نخستین و مهم‌ترین حلقه زنجیره معدنکاری است. بدون شناسایی ذخایر جدید، حتی بزرگ‌ترین معادن نیز در بلندمدت با کاهش ذخایر و افت تولید مواجه خواهند شد. با این حال، بسیاری از متخصصان بر این باورند که بخش قابل توجهی از فعالیت‌های اکتشافی در ایران هنوز در سطوح کم‌عمق انجام می‌شود و ظرفیت‌های معدنی اعماق زمین به طور کامل شناسایی نشده است

پیشرفت فناوری‌های زمین‌شناسی، ژئوفیزیک، سنجش از دور، تصاویر ماهواره‌ای، هوش مصنوعی و مدل‌سازی سه‌بعدی، امکان شناسایی ذخایر معدنی در اعماق زیاد را فراهم کرده است. کشورهای معدنی پیشرو با بهره‌گیری از این فناوری‌ها توانسته‌اند ذخایر جدید و ارزشمندی را کشف کنند و عمر معادن خود را افزایش دهند

ایران نیز از نظر زمین‌شناسی یکی از کشورهای غنی جهان محسوب می‌شود و بسیاری از کارشناسان معتقدند هنوز بخش بزرگی از ظرفیت معدنی کشور ناشناخته باقی مانده است. توسعه اکتشافات عمیق می‌تواند زمینه کشف ذخایر جدید مس، طلا، عناصر نادر خاکی، سنگ‌آهن و سایر مواد معدنی راهبردی را فراهم کند

البته اجرای پروژه‌های اکتشاف عمیق نیازمند سرمایه‌گذاری قابل توجه، تجهیزات پیشرفته و نیروی انسانی متخصص است. ریسک بالای اکتشاف نیز سبب می‌شود که بخش خصوصی به تنهایی تمایل کمتری برای ورود به این حوزه داشته باشد. به همین دلیل، نقش دولت در حمایت از مطالعات پایه، تولید داده‌های زمین‌شناسی، توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری بسیار مهم است

همچنین ایجاد بانک جامع اطلاعات معدنی، یکپارچه‌سازی داده‌های اکتشافی و استفاده از فناوری‌های دیجیتال می‌تواند هزینه اکتشاف را کاهش داده و سرعت شناسایی ذخایر جدید را افزایش دهد

توسعه پایدار معدن؛ هم‌افزایی اکتشاف، فرآوری و فناوری

کارشناسان معتقدند آینده بخش معدن در گرو تکمیل همزمان سه حلقه اساسی است؛ اکتشاف عمیق، فرآوری پیشرفته و توسعه فناوری. هر یک از این حلقه‌ها بدون دیگری نمی‌تواند ارزش واقعی ذخایر معدنی را آشکار کند

سرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دستی باید همزمان با توسعه اکتشافات انجام شود. کشف ذخایر جدید زمانی به رشد اقتصادی منجر می‌شود که ظرفیت کافی برای فرآوری آنها در داخل کشور وجود داشته باشد. در غیر این صورت، خام‌فروشی ادامه خواهد یافت و بخش بزرگی از ارزش افزوده در خارج از کشور ایجاد می‌شود

در این میان، فناوری نقش کلیدی دارد. استفاده از تجهیزات مدرن استخراج، خطوط فرآوری پیشرفته، سامانه‌های هوشمند مدیریت معادن، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و اتوماسیون صنعتی می‌تواند بهره‌وری را افزایش داده و هزینه تولید را کاهش دهد. همچنین فناوری‌های نوین امکان استخراج اقتصادی ذخایر کم‌عیار یا عمیق را نیز فراهم می‌کنند

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تأمین پایدار انرژی و دسترسی به منابع مالی نیز از دیگر الزامات توسعه معدن است. بدون شبکه ریلی مناسب، بنادر تخصصی، برق پایدار و سرمایه‌گذاری بلندمدت، حتی معادن بزرگ نیز با محدودیت در تولید و صادرات مواجه خواهند شد

از سوی دیگر، توجه به ملاحظات زیست‌محیطی باید همزمان با توسعه معادن دنبال شود. استفاده از فناوری‌های کم‌مصرف، مدیریت پسماند، بازچرخانی آب، احیای معادن پس از بهره‌برداری و رعایت استانداردهای محیط‌زیستی، توسعه پایدار این بخش را تضمین خواهد کرد

همچنین ارتباط نزدیک میان دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع معدنی می‌تواند زمینه تولید فناوری‌های بومی، تربیت نیروی متخصص و افزایش نوآوری را فراهم کند. تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که اقتصاد معدن بدون سرمایه‌گذاری در پژوهش و فناوری، امکان رقابت بلندمدت در بازارهای جهانی را نخواهد داشت

در مجموع، بخش معدن ایران با وجود برخورداری از ذخایر غنی و ظرفیت‌های گسترده، برای دستیابی به جایگاه واقعی خود نیازمند عبور از دو چالش اساسی، یعنی خام‌فروشی و محدود ماندن اکتشافات در سطوح اولیه است. توسعه صنایع پایین‌دستی، تکمیل زنجیره ارزش، سرمایه‌گذاری در اکتشافات عمیق، استفاده از فناوری‌های نوین، تقویت زیرساخت‌ها و حمایت از نوآوری، مجموعه اقداماتی هستند که می‌توانند آینده این بخش را متحول کنند

در شرایطی که اقتصاد ایران به دنبال افزایش درآمدهای غیرنفتی، توسعه صادرات و ایجاد اشتغال پایدار است، معدن می‌تواند یکی از مهم‌ترین پیشران‌های رشد اقتصادی باشد؛ اما تحقق این هدف تنها زمانی امکان‌پذیر خواهد بود که نگاه به معدن از استخراج صرف به سمت ارزش‌آفرینی، فناوری‌محوری و توسعه پایدار تغییر کند. عبور از خام‌فروشی و حرکت به سوی اکتشافات عمیق، نه‌تنها درآمدهای معدنی را افزایش می‌دهد، بلکه زمینه شکل‌گیری صنعتی رقابت‌پذیر، دانش‌بنیان و صادرات‌محور را برای سال‌های آینده فراهم خواهد ساخت

خبر

حمایت تا ۵۰ میلیارد ریال از پروژه‌های مشترک ایران و چین در حوزه‌های آب، انرژی و زیست‌فناوری

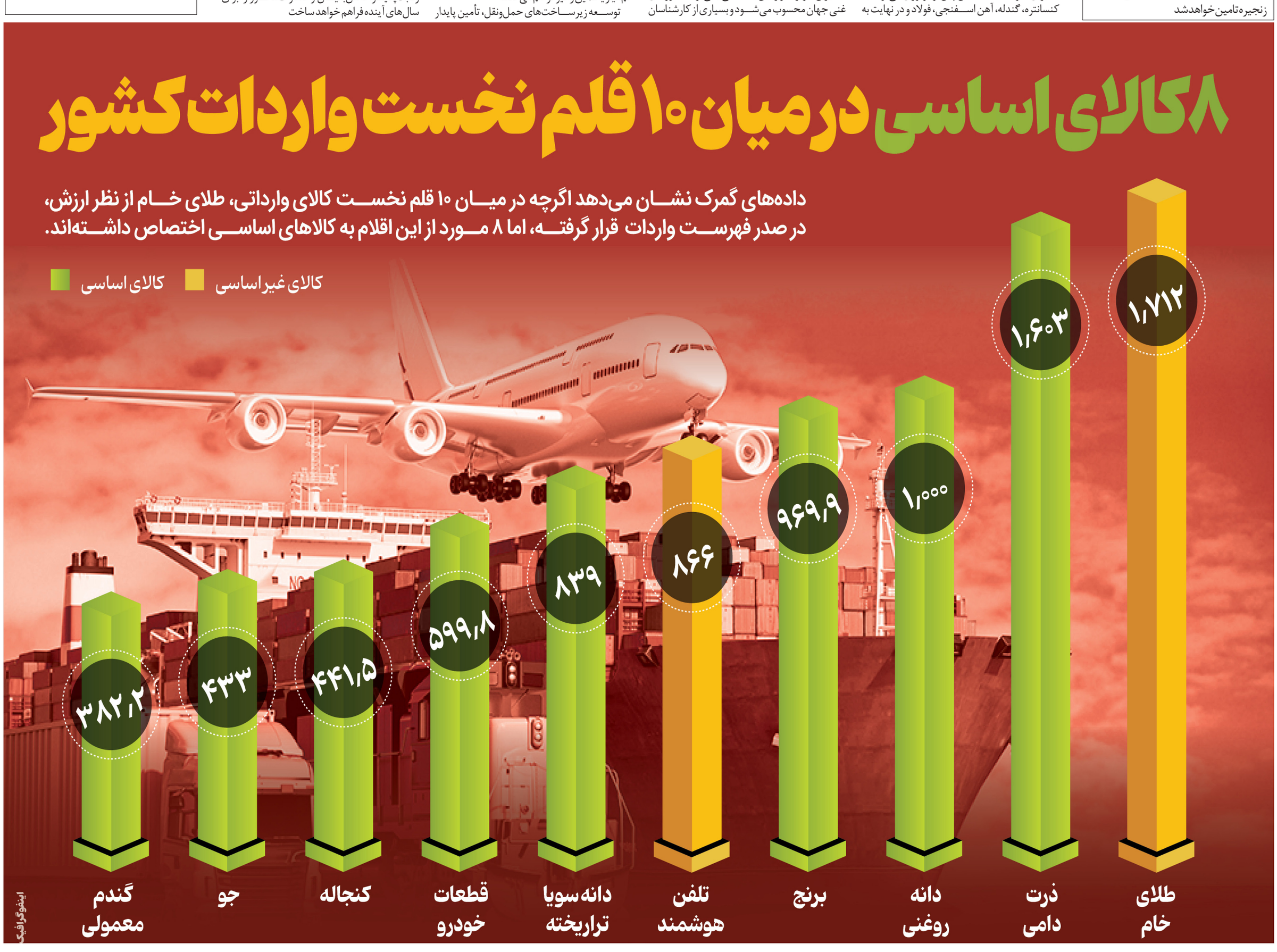
بنیاد ملی علم ایران در قالب ششمین فراخوان مشترک با بنیاد ملی علوم طبیعی چین، از اجرای حداکثر ۱۵ طرح پژوهشی مشترک در حوزه‌های اولویت‌دار از جمله آب، انرژی و زیست‌فناوری حمایت می‌کند. در این فراخوان، سقف حمایت از هر طرح برای پژوهشگران ایرانی تا ۵۰ میلیارد ریال و به‌مدت حداکثر سه‌سال تعیین شده‌است

به گزارش روابط عمومی بنیاد علم ایران، در این فراخوان تأکید شده است که پژوهشگران در طراحی و اجرای طرح‌های پیشنهادی خود، ایجاد شبکه‌های علمی میان دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی، سازمان‌ها و متخصصان حوزه‌های مرتبط را مدنظر قرار دهند و طرح‌هایی که منجر به هم‌افزایی علمی و همکاری‌های بین‌نهادی مؤثر شوند در اولویت حمایت قرار خواهند گرفت

بر اساس اعلام بنیاد ملی علم ایران، سقف حمایت از هر طرح پژوهشی مشترک برای پژوهشگران ایرانی تا ۵۰ میلیارد ریال و به‌مدت حداکثر سه‌سال تعیین شده‌است. این حمایت‌ها به‌مجری ایرانی طرح و متناسب با پیشرفت پروژه و در چارچوب ضوابط بنیاد پرداخت خواهد شد. همچنین حمایت مالی از پژوهشگران چینی مطابق قوانین بنیاد ملی علوم طبیعی چین انجام می‌شود

در این فراخوان، حوزه‌های اولویت‌دار شامل آب و انرژی، انرژی‌های نو و ذخیره‌سازی انرژی، فناوری‌های هیدروژنی، مدیریت منابع آب در شرایط خشکسالی و تغییرات اقلیمی و همچنین بیوتکنولوژی کشاورزی و پزشکی اعلام شده است

از دیگر محورهای مورد تأکید می‌توان به توسعه سامانه‌های آبیاری هوشمند مبتنی بر هوش مصنوعی، فناوری‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی، شیرین‌سازی آب، اصلاح ژنتیکی محصولات کشاورزی مقاوم به تنش‌های محیطی، تولید فرآورده‌های میکروبی برای امنیت غذایی، توسعه داروهای نوترکیب و زیست‌مشابه و همچنین طراحی سامانه‌های نوین دارورسانی اشاره کرد

گوناگون

شماره ۵۶۹۲
سه‌شنبه
۱۶تیر ۱۴۰۵

٤

سال شانزدهم
• روزنامه اقتصادی , اجتماعی صبح ایران
• صاحب امتیاز و مدیر مسئول: حسین کریمی

اقتصاد پویا

روزنامه اقتصادی، اجتماعی صبح ایران

• تهران, میدان فاطمی, خیابان زرتشت
روبه روی بیمارستان مهر ,ساختمان ۱۰۱ , واحد ۳
• چاپ : شاخه سبز
• تلفن : ۰۲۱۸۶۱۲۶۱۷۸
• موبایل: ۰۹۳۳۴۴۵۳۸۱۷
ایمیل : eghtesadpooya1@gmail.com
www.eghtesadepooya.ir

تامین زمین جوانی جمعیت و برنامه‌های حمایتی مسکن

طرح جوانی جمعیت

تأمین زمین تاکنون برای
۱۶۸ هزار نفر

۳۳۶ هزار نفر
متقاضی واجد شرایط

مسکن ملی

۴۸%

۴۸ درصد
پیشرفت کنونی طرح

هدف‌گذاری افتتاح
۱۶۰ هزار مسکن
در سال ۱۴۰۵

۴,۷ همت اعتبار برای کمک به تأمین سهم آورده متقاضیان کم‌درآمد

IRNA

تسهیلات حمایت از آسیب دیدگان جنگ

۵ همت
پرداخت جدید
اعتبار بازسازی

اعطای تراکم
تشویقی، متناسب
با استانداردهای
شهرسازی

۵۰% تخفیف
واگذاری زمین
معوض در بافت
فرسوده

۱,۴۱۰ میلیارد تومان
پرداخت تسهیلات
ودیعه اسکان موقت

استقرار تیم‌های ارزیابی و پرداخت خسارت بیمه در محورهای مواصلاتی به مراسم تشییع

مشاور رئیس کل بیمه مرکزی گفت: صنعت بیمه در آیین وداع و تشییع رهبر شهید انقلاب، تمام‌قد پای کار آمده است

ذاکر تیموری اظهار کرد: خدمات ارائه شده صنعت بیمه، تنها گامی کوچک برای ادای دین به غیرت بی‌نظیر مردم و ایستادگیِ رهبری شهید است

وی افزود: خدمات رسانی صنعت بیمه تنها به برپایی موکب‌های متعدد، پذیرایی شبانه‌روزی و اقدامات فرهنگی محدود نمی‌شود، بلکه در کنار پوشش بیمه‌ای تمام شرکت‌کنندگان در قالب کنسرسیوم، تیم‌های متعدد ارزیابی و پرداخت خسارت نیز در سراسر محورهای مواصلاتی منتهی به تهران مستقر شده‌اند تا این صنعت بار دیگر تمام‌قد پشتیبان رفاه و آرامش ملت باشد

یادداشت

شرایط بطلان توافق تحمیلی در حقوق بین‌الملل

محمدحسین سه‌دهی

پیش از شکل‌گیری حقوق بین‌الملل مدرن ــ یعنی پیش از جنگ جهانی اول ــ جنگ یکی از شیوه‌های مشروع حل‌وفصل اختلافات بین‌المللی تلقی می‌شد. دولت‌ها در حقوق بین‌الملل تعهد عامی به خودداری از استفاده از قوای نظامی برای حل اختلافات نداشتند و جنگ، بخشی عادی از مناسبات حقوقی و سیاسی میان دولت‌ها به شمار می‌رفت. اما پس از جنگ جهانی اول، روند حقوق بین‌الملل به‌تدریج به سمت محدودسازی و سپس ممنوعیت توسل به زور حرکت کرد. برای نمونه، در سال ۱۹۲۸ پیمان پاریس، موسوم به پیمان بریان ـ کلوگ، منعقد شد که در آن توسل به جنگ به‌عنوان ابزار حل‌وفصل اختلافات بین‌المللی مردود شمرده شد. سرانجام، با تصویب منشور ملل متحد، توسل به زور جز در موارد استثنایی، از جمله دفاع مشروع یا با اقدام با مجوز شورای امنیت، ممنوع اعلام شد و این ممنوعیت به یکی از اصول بنیادین حقوق بین‌الملل تبدیل گردید

نتیجه منطقی ممنوعیت توسل به زور آن است که آثار حقوقی ناشی از توسل غیرقانونی به زور نیز نامشروع تلقی شود. این ایده در حقوق بین‌الملل با «دکترین استیمسون» نیز پیوند دارد؛ دکترینی که در واکنش به تصرف منطقه منچوری در چین توسط ژاپن مطرح شد. بر اساس این دیدگاه، اگر وضعیتی در نتیجه توسل غیرقانونی به زور ایجاد شود ــ برای مثال اشغال نظامی یک سرزمین توسط دولت متجاوز ــ آن وضعیت از نظر حقوق بین‌الملل معتبر نخواهد بود و سایر اعضای جامعه بین‌المللی نیز مکلف‌اند آن را به رسمیت نشناسند. به‌طور مشابه، اگر معاهده‌ای در اثر تهدید یا استفاده از قوای نظامی به کشوری تحمیل شود، آن معاهده در حقوق بین‌الملل باطل خواهد بود و برای دولت‌های امضاکننده منشأ تعهد نخواهد شد

ماده ۵۲ کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات، با عنوان «اجبار یک دولت به وسیله تهدید یا اعمال زور»، مقرر می‌کند که معاهده‌ای که انعقاد آن به وسیله تهدید یا اعمال زور، در نقض اصول حقوق بین‌الملل مندرج در منشور ملل متحد، تحصیل شده باشد، باطل است. درباره این ماده چند نکته اهمیت دارد. نخست آنکه تهدید یا اعمال زوری که موجب بطلان معاهده می‌شود، باید غیرقانونی باشد. بنابراین، اگر توسل به زور در چارچوب دفاع مشروع یا بر اساس مجوز شورای امنیت صورت گرفته باشد، چنین توسل به زوری به‌خودی‌خود موجب بطلان معاهده نخواهد شد. دوم آنکه باید میان تهدید یا اعمال زور و انعقاد معاهده رابطه علیت وجود داشته باشد. به‌بیان دیگر، معاهده باید در نتیجه تهدید یا توسل به زور منعقد شده باشد. بنابراین، اگر معاهده‌ای در هر حال میان دو دولت منعقد می‌شد، حتی بدون توسل به زور از سوی یکی از طرفین، نمی‌توان آن را صرفاً به دلیل وجود سابقه‌ای از درگیری نظامی باطل دانست. سوم آنکه ماده ۵۲ از «بطلان» معاهده سخن می‌گوید، نه از «قابلیت ابطال» آن. در نتیجه، حتی دولتی که مورد اجبار قرار گرفته است نیز نمی‌تواند چنین معاهده‌ای را تنفیذ کند. نکته‌ی آخر این است در صورت اعمال ماده ۵۲ و بطلان معاهده، تمام معاهده باطل خواهد بود و نه فقط مقررات مربوط به امتیازاتی که دولت تحت اجبار به دولت دیگر داده است. ماده ۴۴ کنوانسیون وین بیان میکند که در موارد مشمول ماده ۵۲، تفکیک‌پذیری معاهده مجاز نیست

در نگاه نخست، ممکن است چنین به نظر برسد که هر توافقی که در نتیجه روند مذاکرات پیش‌بینی‌شده در تفاهم‌نامه اسلام‌آباد میان ایران و آمریکا حاصل شود، با استناد به ماده ۵۲ باطل و بلااثر خواهد بود. دلیل این استدلال روشن است: توافقی که اساساً می‌توان آن را توافقی برای پایان دادن به وضعیت جنگی دانست، پس از توسل آمریکا به زور شکل گرفته است. اگر جنگی که آمریکا آغاز کرد وجود نداشت، چنین توافقی نیز احتمالاً منعقد نمی‌شد. همین استدلال را می‌توان درباره خود تفاهم‌نامه اسلام‌آباد نیز مطرح کرد. افزون بر این، رئیس‌جمهور ایالات متحده همچنان به تهدیدات خود ادامه می‌دهد و این تهدیدات بر فضای مذاکرات سایه افکنده است. از این منظر، برخی ممکن است استدلال کنند که هر گونه امتیاز ایران در توافق نهایی، به‌ویژه اگر در چارچوب توافق صلح یا پایان مخاصمه باشد، توافق را از منظر حقوق بین‌الملل باطل و بلااثر می‌کند و مانع از آن می‌شود که توافق برای طرفین منشأ تعهدات حقوقی باشد

گزارش اقتصاد پویا از تاثیر چالش نوظهور جامعه بر جوانان؛

به خطر افتادن سلامت جوانان

اقتصاد پویا / سرویس اجتماعی - در سال‌های اخیر، الگوی مصرف مواد آسیب‌زا در بسیاری از کشورها دستخوش تغییرات قابل توجهی شده است. اگر در گذشته مصرف سیگار، مواد مخدر سنتی و برخی مواد صنعتی مهم‌ترین دغدغه نظام‌های سلامت بود، امروز ظهور محصولات جدیدی مانند سیگارهای الکترونیکی، ویپ، مایعات نیکوتین‌دار و انواع مواد روان‌گردان، چالش‌های تازه‌ای را پیش روی خانواده‌ها، نظام آموزشی و حوزه بهداشت قرار داده است. این محصولات که گاه با بسته‌بندی‌های جذاب، طعم‌های متنوع و تبلیغات غیرمستقیم به بازار عرضه می‌شوند، بیش از همه گروه نوجوانان و جوانان را هدف قرار داده‌اند؛ گروهی که به دلیل کنجکاوی، تأثیرپذیری از همسالان و حضور گسترده در فضای مجازی، در معرض خطر بیشتری قرار دارند

دانیال امینی / کارشناسان سلامت معتقدند یکی از مهم‌ترین نگرانی‌ها، تغییر نگرش بخشی از جامعه نسبت به ویپ و برخی مواد روان‌گردان است. تبلیغات نادرست و اطلاعات غیرعلمی موجب شده است که برخی افراد این محصولات را کم‌خطر یا حتی جایگزینی بی‌ضرر برای سیگار تلقی کنند، در حالی که پژوهش‌های علمی نشان می‌دهد مصرف این فرآورده‌ها می‌تواند با پیامدهای جسمی، روانی و رفتاری همراه باشد و در برخی موارد زمینه‌وابستگی به نیکوتین یا سایر موادر افراهم کند

از سوی دیگر، تغییر مداوم ترکیبات شیمیایی مواد روان‌گردان و عرضه انواع جدید آنها، کار شناسایی، کنترل و درمان را دشوارتر کرده است. این مواد گاه با نام‌ها و شکل‌های متفاوت وارد بازار می‌شوند و مصرف‌کنندگان، بدون اطلاع از ترکیبات واقعی، خود را در معرض خطرات جدی قرار می‌دهند. به همین دلیل، متخصصان تأکید می‌کنند که مقابله با این تهدید، تنها با اقدامات انتظامی امکان‌پذیر نیست و نیازمند برنامه‌ای جامع در حوزه آموزش، فرهنگ‌سازی، پیشگیری و مراقبت‌های سلامت است

ویپ؛ محصولی نوظهور با ابهام‌های فراوان

ویپ یا سیگار الکترونیکی در ابتدا با هدف کاهش مصرف سیگارهای معمولی معرفی شد، اما به مرور به محصولی مستقل با بازار گسترده تبدیل شد. طراحی مدرن، تنوع طعم‌ها و سهولت استفاده باعث شده است که این وسیله در میان برخی نوجوانان و جوانان محبوبیت پیدا کند. با این حال، بسیاری از متخصصان هشدار می‌دهند که جذابیت ظاهری این محصولات نباید سبب نادیده گرفتن خطرات احتمالی آنها شود

مایعات مورد استفاده در ویپ معمولاً حاوی نیکوتین یا سایر ترکیبات شیمیایی هستند که پس از گرم شدن به صورت بخار استنشاق می‌شوند. اگرچه در برخی موارد میزان برخی مواد سمی ممکن است با سیگارهای سنتی تفاوت داشته باشد، اما این موضوع به معنای بی‌خطر بودن ویپ نیست. استنشاق مداوم این ترکیبات می‌تواند بر سلامت دستگاه تنفسی، قلب و عروق و سایر اندام‌های بدن اثر بگذارد

یکی دیگر از نگرانی‌ها، وابستگی به نیکوتین است. نیکوتین ماده‌ای اعتیادآور است و مصرف مداوم آن می‌تواند وابستگی ایجاد کند. نوجوانان به دلیل آنکه مغز آنها هنوز در حال رشد است، نسبت به آثار این ماده حساس‌تر هستند و احتمال شکل‌گیری وابستگی در آنها بیشتر است

افزون بر این، برخی افراد پس از آغاز مصرف ویپ، به مصرف سایر محصولات دخانی یا مواد آسیب‌زا نیز روی می‌آورند. هرچند این روند برای همه مصرف‌کنندگان رخ نمی‌دهد، اما متخصصان آن را یکی از خطرات بالقوه‌ای می‌دانند که نیازمند توجه خانواده‌ها و نظام سلامت است

مشکل دیگر، عرضه محصولات بی‌کیفیت یا فاقد استاندارد است. در برخی بازارها، فرآورده‌هایی با منشأ نامشخص یا ترکیبات اعلام‌نشده عرضه می‌شود که می‌تواند خطرات بیشتری برای مصرف‌کنندگان ایجاد کند. همین مسئله، ضرورت نظارت دقیق بر بازار و افزایش آگاهی عمومی را دوچندان می‌کند

روان‌گردان‌های جدید؛ چالشی پیچیده برای نظام سلامت

در کنار ویپ، گسترش مصرف انواع مواد روان‌گردان جدید نیز به یکی از دغدغه‌های مهم حوزه سلامت تبدیل شده است. این مواد که گاه با نام‌های فریبنده یا ظاهری متفاوت عرضه می‌شوند، می‌توانند آثار شدیدی بر مغز، رفتار و سلامت روان داشته باشند

یکی از ویژگی‌های این مواد، تغییر مداوم ترکیبات شیمیایی آنهاست. تولیدکنندگان غیرقانونی برای دور زدن قوانین یا افزایش اثرگذاری، ترکیبات جدیدی تولید می‌کنند که شناخت آنها برای مراکز درمانی و آزمایشگاهی دشوارتر است. همین موضوع، تشخیص، درمان و کنترل پیامدهای مصرف را پیچیده‌تر می‌کند

عوارض مصرف روان‌گردان‌ها تنها به وابستگی محدود نمی‌شود. این مواد ممکن است موجب اختلال در قضاوت، کاهش تمرکز، تغییرات شدید خلقی، اضطراب، رفتارهای پرخطر، توهم، حملات روان‌پریشی و حتی آسیب‌های جدی جسمی شوند. شدت این عوارض به نوع ماده، میزان مصرف، شرایط جسمی و روانی فرد و عوامل متعدد دیگر بستگی دارد

جوانان و نوجوانان به دلیل ویژگی‌های سنی، بیشتر در معرض تأثیرپذیری از تبلیغات، فشار گروه همسالان و کنجکاوی قرار دارند. فضای مجازی نیز گاه با انتشار اطلاعات نادرست یا تبلیغ غیرمستقیم این محصولات، زمینه شکل‌گیری باورهای اشتباه را فراهم می‌کند. از این رو، آموزش سواد رسانه‌ای و ارتقای آگاهی درباره خطرات واقعی این مواد اهمیت زیادی دارد

در کنار اقدامات آموزشی، دسترسی آسان به خدمات مشاوره و سلامت روان نیز ضروری است. بسیاری از متخصصان معتقدند پیشگیری مؤثر زمانی امکان‌پذیر است که نوجوانان و خانواده‌ها بتوانند بدون نگرانی از انگ اجتماعی، از خدمات تخصصی و مشاوره‌ای بهره‌مند شوند

پیشگیری؛ مؤثرترین راهکار برای حفظ سلامت نسل جوان

کارشناسان حوزه سلامت بر این باورند که مقابله با ویپ و روان‌گردان‌ها باید بر پایه پیشگیری استوار باشد. تجربه نشان داده است که آموزش زودهنگام، آگاهی‌بخشی مستمر و تقویت مهارت‌های زندگی، در کاهش گرایش نوجوانان به رفتارهای پرخطر نقش مؤثری دارد

خانواده نخستین و مهم‌ترین نقش را در این مسیر ایفا می‌کند. گفت‌وگوی صمیمانه میان والدین و فرزندان، آگاهی از دغدغه‌های نوجوانان، آموزش مهارت «نه گفتن» و ایجاد محیطی امن برای طرح پرسش‌ها، می‌تواند احتمال گرایش به مصرف مواد آسیب‌زا را کاهش دهد

مدارس و دانشگاه‌ها نیز باید آموزش‌های پیشگیرانه را در قالب برنامه‌های علمی و متناسب با سن دانش‌آموزان و دانشجویان ارائه دهند. این آموزش‌ها باید بر پایه اطلاعات معتبر علمی باشد و از ایجاد ترس یا بزرگ‌نمایی غیرواقعی پرهیز کند، زیرا آگاهی دقیق و قابل اعتماد، اثرگذاری بیشتری نسبت به هشدارهای کلی دارد

رسانه‌ها نیز در شکل‌دهی افکار عمومی نقش مهمی دارند. تولید محتوای آموزشی، استفاده از دیدگاه متخصصان، مقابله با اطلاعات نادرست و افزایش سواد سلامت جامعه می‌تواند به پیشگیری از مصرف این محصولات کمک کند

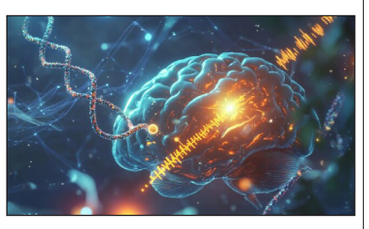
از سوی دیگر، نظارت بر عرضه و توزیع محصولات، برخورد با فروش غیرقانونی به افراد کم‌سن، کنترل تبلیغات گمراه‌کننده و حمایت از پژوهش‌های علمی درباره آثار این مواد، بخش دیگری از راهبرد جامع مقابله با این تهدید است

در نهایت، توسعه خدمات سلامت روان، افزایش دسترسی به مراکز مشاوره، حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی برای جوانان و تقویت مشارکت خانواده، مدرسه و جامعه، می‌تواند زمینه کاهش آسیب‌های ناشی از ویپ و روان‌گردان‌ها را فراهم کند

در مجموع، گسترش مصرف ویپ و مواد روان‌گردان را می‌توان یکی از چالش‌های نوظهور سلامت عمومی، به‌ویژه در میان نسل جوان، دانست. جذابیت ظاهری این محصولات، انتشار اطلاعات نادرست و تغییر الگوهای مصرف، ضرورت توجه بیشتر به آموزش، پیشگیری و آگاهی‌بخشی را نشان می‌دهد. مقابله با این پدیده تنها با اقدامات قانونی یا انتظامی ممکن نیست، بلکه نیازمند همکاری خانواده‌ها، نظام آموزشی، رسانه‌ها، متخصصان سلامت و نهادهای مسئول است. هرچه آگاهی جامعه نسبت به خطرات واقعی این محصولات افزایش یابد و خدمات پیشگیرانه و حمایتی در دسترس‌تر باشد، احتمال کاهش آسیب‌ها و حفظ سلامت نسل آینده نیز بیشتر خواهد شد

دستگاهی برای ارائه انواع تحریک‌های الکتریکی غیرتهاجمی مغز برای درمان اختلالات

یک دستگاه پیشرفته در حوزه تحریک الکتریکی فراجمجمه‌ای مغز (tES) با عنوان «نورواستیم ۲» معرفی شد که امکان اجرای چهار روش اصلی تحریک مغزی را در پژوهش‌ها و کاربردهای درمانی حوزه‌های روانپزشکی، علوم رفتاری و علوم اعصاب فراهم می‌کند

به گزارش ایسنا، «نورواستیم ۲» به عنوان یک دستگاه کامل و ایمن در حوزه تحریک الکتریکی فراجمجمه‌ای (tES) از سوی یکی از شرکت‌های فناور معرفی شده است که امکان استفاده از روش‌های مختلف تحریک مغز را در مطالعات علمی و کاربردهای درمانی فراهم می‌کند

تحریک انجام شده توسط این دستگاه غیرتهاجمی، ایمن و بدون درد است و از طریق دو الکترود (آند و کاتد) که روی سر قرار می‌گیرند، جریان الکتریکی ضعیفی را از بافت مغز عبور داده و موجب تغییر در عملکرد نورونی می‌شود

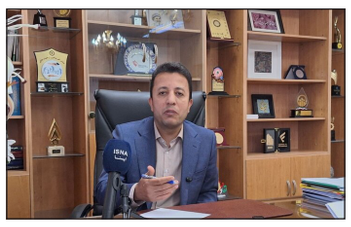
این دستگاه قابلیت ارائه چهار نوع جریان الکتریکی اصلی شامل تحریک جریان مستقیم ترانس کرانیال (tDCS)، تحریک جریان متناوب (tACS)، تحریک نویزی تصادفی (tRNS) و تحریک پالسی ترانس کرانیال (tPCS) را دارد. همچنین نسخه‌های ترکیبی مانند tDCS با نوسان (OtDCS) نیز از طریق تنظیم پارامترهای دستگاه قابل اجرا است

در نورواستیم ۲ امکان تنظیم شدت جریان از ۰.۱ میلی‌آمپر تا ۲ میلی‌آمپر با دقت ۰.۱ میلی‌آمپر و تنظیم فرکانس خروجی از ۱ تا ۲۰۰ هرتز با دقت یک هرتز فراهم شده است. از دیگر قابلیت‌های این دستگاه می‌توان به پایش مداوم کیفیت تماس الکترودها برای جلوگیری از آسیب پوستی، اجرای تحریک به صورت sham در تمامی مدها، انجام تست اولیه برای بررسی مقاومت الکترودها و ارزیابی تحمل‌پذیری جریان توسط فرد اشاره کرد

همچنین این دستگاه به سیستم هشداردهنده صوتی مجهز است که در صورت جدا شدن الکترودها، افزایش مقاومت، کاهش شارژ باتری یا پایان درمان فعال می‌شود

اندایش خبر داد

کالابرگ تیرماه تا پایان مرداد معتبر است

یعقوب اندایش، معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن تسلیت ایام تشییع و وداع با رهبر شهیدمان زمان‌بندی برداشت کالابرگ الکترونیکی یک میلیون تومانی در تیرماه سال ۱۴۰۵ را بر اساس رقم آخر کد ملی سرپرستان خانوار اعلام کرد

به گزارش ایسنا، معاون وزیر کار گفت: سرپرستان خانواری که رقم پایانی کد ملی آنها ۰، ۱ و ۲ است و تمامی خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی و خانوارهای نیروهای مسلح از امروز ۱۵ تیر می‌توانند برای خرید اقلام کالابرگی به فروشگاه‌های طرف قرارداد مراجعه کنند. همچنین سرپرستان با ارقام پایانی کد ملی ۳، ۴، ۵ و ۶ از ۲۰ تیر و گروه های دارای ارقام آخر کد ملی ۷، ۸ و ۹ از ۲۵ تیرماه امکان استفاده از اعتبار خود را خواهند داشت

بر اساس اعلام مرکز روابط عمومی و امور بین الملل وزارت تعاون، اندایش افزود: کالابرگ تیرماه تا پایان مردادماه معتبر و قابل استفاده خواهد بود. اقلام مشمول طرح کالابرگ شامل ۱۱ قلم کالای اساسی از جمله مرغ، تخم‌مرغ، گوشت قرمز، لبنیات، برنج، روغن، قند و شکر، حبوبات و ماکارونی و محصولات کشاورزی میوه و تره بار است و محدودیتی در میزان خرید یا انتخاب نشان تجاری وجود ندارد. در صورت خرید بیش از سقف اعتبار، مابه‌التفاوت هزینه توسط خریدار پرداخت خواهد شد

گفتنی است، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی همچنین از شهروندان خواسته است صرفاً به پیامک‌های رسمی با سرشماره V.Refah اعتماد کرده و از مراجعه به لینک‌های ناشناس خودداری کنند

این وزارتخانه تاکید کرده است در صورت مشاهده هر گونه تخلف فروشگاهی، گزارش‌ها از طریق سامانه مربوطه بررسی و در صورت احراز تخلف، برخورد قانونی انجام خواهد شد

بلومبرگ: تردد در مسیر عمانی تنگه هرمز شدیدا کاهش پیدا کرده است

خبرگزاری آمریکایی به نقل از «گزارش‌های دریافتی» از ترددهای دریایی اعلام کرد که میزان عبور و مرور شناورها از مسیر ساحلی عمان در تنگه هرمز در روز یکشنبه به‌شدت کاهش یافته و به حداقل رسیده است

به گزارش ایسنا، همزمان با انتشار اخباری تأیید نشده درباره «بسته شدن کریدور عمانی در تنگه هرمز»، خبرگزاری بلومبرگ به نقل از منابعی از کاهش شدید تردد در دریایی در این کریدور دریایی خبر داد

بلومبرگ در گزارشی با اشاره به آخرین وضعیت ترددهای دریایی در منطقه خلیج فارس و دریای عمان اعلام کرد: داده‌های رصد دریایی نشان می‌دهد که میزان عبور و مرور شناورها از مسیر ساحلی عمان در تنگه هرمز به‌شدت کاهش یافته و به حداقل رسیده است. این رویداد دقیقاً یک روز پس از آن رخ داد که چندین کشتی خروجی در این مسیر به‌طور ناگهانی تغییر جهت دادند؛ اقدامی که بار دیگر نشان‌دهنده تلاش‌های مداوم ایران برای حفظ تسلط و نظارت کامل خود بر این آبراهه حیاتی است

این رسانه در مورد ماجرای تغییر مسیرهای ناگهانی شناورها در تنگه هرمز تصریح کرد: در روزهای جمعه و شنبه دست‌کم ۸ فروند کشتی در حال حرکت در مسیر عمان، اقدام به دور زدن کردند که از این تعداد، چهار فروند از آنها مسیر خود را به سمت شمال و آب‌های تحت کنترل ایران تغییر داده و از تنگه خارج شدند. هنوز هیچ توضیح فوری یا رسمی از سوی گروه‌های رابط نیروی دریایی در خصوص این دور زدن‌های ناگهانی ارائه نشده است، هرچند موضع جمهوری اسلامی ایران همواره شفاف بوده و بارها تاکید کرده است که شناورها تنها باید از مسیرهای تعیین‌شده و مجاز توسط ایران عبور کنند

در ادامه این گزارش با اشاره به آمار موسسه تحلیلی «کپلر» (Kpler) آمده است: در روز شنبه، ۱۹ فروند کشتی در هر دو جهت از تنگه هرمز عبور کردند، اما تنها یک فروند از آن‌ها ورود خود را از مسیر ساحلی عمان به‌طور آشکار سیگنال‌دهی کرد؛ این رقم در روز جمعه ۱۳ فروند بود. البته این آمار تنها شامل ترددهای رصدشده است و با تایید وضعیت عبورهای پنهان شناورهایی که فرستنده‌های خود را خاموش می‌کنند، ممکن است این ارقام تغییر کند

بلومبرگ با اشاره به پروتکل‌های نظارتی ایران در منطقه یادآور شد: در طول این دوره تنش و درگیری، چندین کشتی که قصد خروج از خلیج فارس را داشتند، گزارش داده‌اند که هشدارهایی را از سوی نیروهای ایرانی از طریق ارتباطات رادیویی دریافت کرده‌اند، مبنی بر اینکه نباید بدون کسب مجوز از تهران به مسیر خود ادامه دهند. حتی در مواردی، نیروهای ایرانی به سمت برخی از شناورهایی که به این هشدارها بی‌توجهی کرده و ادامه مسیر دادند، شلیک کرده‌اند

این خبرگزاری آمریکایی در پایان در خصوص وضعیت بازار جهانی انرژی خاطرنشان کرد: در حال حاضر، شرکت‌های مالک نفت‌کش‌ها با بازگشایی ناپایدار و نوسانی تنگه هرمز دست‌وپنجه نرم می‌کنند. واقعیت این است که تمایل این شرکت‌ها برای پذیرش ریسک عبور از این آبراهه باریک، نقشی تعیین‌کننده در عادی‌سازی بازار جهانی نفت دارد؛ بازاری که همچنان در حال بهبود از یک بحران تاریخی و چهارماهه است

پیش از این مقامات ایرانی در اظهاراتی متعدد تأکید کرده‌اند که براساس تفاهم‌نامه امضاشده به تهران و واشنگتن، مدیریت تنگه هرمز برعهده ایران است و شناورها برای تضمین امنیت خود باید از مسیرهای تعریف‌شده توسط نیروهای مسلح ایران عبور کنند

یادداشت

حمایت از کودکان به‌مثابه یک اولویت راهبردی

محمدمهدی سیدناصری

حمایت از کودک، دفاع از یک گروه سنی نیست؛ دفاع از آینده یک ملت است. کشوری که کودکانش را جدی بگیرد، آینده را جدی گرفته است و کشوری که آینده را جدی بگیرد، پیش از آنکه ثروتمند شود، خردمند خواهد شد

تمدن‌ها ناگهان متولد نمی‌شوند و توسعه، محصول تصمیم‌های مقطعی یا پروژه‌های کوتاه‌مدت نیست. آنچه آینده یک ملت را می‌سازد، بسیار پیش‌تر از آنکه در اتاق‌های سیاست‌گذاری، کارخانه‌ها، دانشگاه‌ها یا بازارهای اقتصادی شکل بگیرد، در سال‌های نخست زندگی کودکان آغاز می‌شود. هر جامعه‌ای که می‌خواهد در آینده از سرمایه انسانی توانمند، اقتصاد پویا، امنیت پایدار، انسجام اجتماعی و فرهنگ غنی برخوردار باشد، ناگزیر است نخستین سرمایه‌گذاری خود را بر دوران کودکی انجام دهد. از همین رو، حمایت از کودکان نه یک اقدام صرفاً اخلاقی یا انسان‌دوستانه، بلکه یک ضرورت راهبردی برای حکمرانی و توسعه پایدار است

در بسیاری از سیاست‌گذاری‌های عمومی، نگاه غالب به آینده، از دریچه شاخص‌های اقتصادی، رشد تولید، توسعه زیرساخت‌ها یا پیشرفت فناوری صورت می‌گیرد. بی‌تردید این مؤلفه‌ها برای پیشرفت کشور ضروری‌اند، اما هیچ‌یک بدون وجود انسان‌های سالم، آموزش‌دیده، خلاق و مسئولیت‌پذیر به ثمر نخواهد نشست. فناوری را انسان می‌آفریند، اقتصاد را انسان اداره می‌کند و عدالت را انسان برقرار می‌سازد. بنابراین، مهم‌ترین سرمایه هر جامعه نه منابع طبیعی، بلکه کیفیت انسان‌هایی است که در آن جامعه رشد می‌کنند. این حقیقت، کودکان را به مهم‌ترین سرمایه راهبردی هر ملت تبدیل می‌کند

کودکی، تنها مرحله‌ای گذرا از زندگی نیست؛ زیربنای تمام مراحل بعدی حیات انسان است. بسیاری از ویژگی‌های شخصیتی، توانایی‌های شناختی، مهارت‌های اجتماعی، احساس امنیت، اعتماد به دیگران، خودباوری و حتی شیوه مواجهه انسان با مسائل زندگی، در همین سال‌های نخست شکل می‌گیرد. پژوهش‌های گسترده در حوزه روان‌شناسی رشد، علوم اعصاب و اقتصاد توسعه نشان داده‌اند که کیفیت تجربه‌های دوران کودکی، آثار خود را تا دهه‌ها بعد در سلامت جسمی و روانی، موفقیت تحصیلی، مشارکت اجتماعی، بهره‌وری اقتصادی و حتی میزان ارتکاب جرم و خشونت آشکار می‌کند. به بیان دیگر، آنچه امروز برای کودکان انجام می‌دهیم، فردای جامعه را می‌سازد

از این منظر، حمایت از کودکان را نباید به معنای ارائه چند خدمت حمایتی یا کمک‌های مقطعی تقلیل داد. حمایت واقعی، ایجاد محیطی است که کودک بتواند در آن با احساس امنیت، کرامت، آرامش و امید رشد کند. این حمایت از لحظه تولد آغاز می‌شود و تا پایان دوران کودکی ادامه می‌یابد. تغذیه مناسب، دسترسی به خدمات سلامت، آموزش باکیفیت، محیط خانوادگی امن، فرصت بازی، حمایت در برابر خشونت، بهره‌مندی از عدالت آموزشی، برخورداری از سلامت روان و حفاظت در برابر آسیب‌های فضای دیجیتال، همگی اجزای یک منظومه واحد هستند. اگر یکی از این حلقه‌ها تضعیف شود، رشد همه‌جانبه کودک نیز با چالش روبه‌رو خواهد شد

در این میان، خانواده نخستین و بنیادی‌ترین نهاد حمایت از کودک است. هیچ سیاست عمومی نمی‌تواند جایگزین نقش خانواده در شکل‌گیری شخصیت و هویت کودک شود. نخستین تجربه عشق، اعتماد، مسئولیت، همدلی و احترام، در محیط خانواده شکل می‌گیرد. اما در عین حال، نباید همه مسئولیت را بر دوش خانواده گذاشت. حتی آگاه‌ترین و دلسوزترین والدین نیز بدون حمایت نظام آموزشی، خدمات سلامت، امنیت اجتماعی، سیاست‌های اقتصادی مناسب و قوانین کارآمد، نمی‌توانند به‌تنهایی همه نیازهای کودک را تأمین کنند. به همین دلیل، حمایت از کودکان، مسئولیتی مشترک میان خانواده، دولت، مدرسه، رسانه، نهادهای مدنی و همه اجزای جامعه است

در جهان امروز، مفهوم حمایت از کودک نیز دستخوش تحول شده است. اگر در گذشته، مهم‌ترین نگرانی‌ها سوءتغذیه، بیماری یا محرومیت از آموزش بود، امروز چالش‌های تازه‌ای پیش روی کودکان قرار گرفته است. گسترش فناوری‌های دیجیتال، هوش مصنوعی، شبکه‌های اجتماعی، بازی‌های برخط و اقتصاد داده، فرصت‌های بی‌سابقه‌ای برای یادگیری و رشد فراهم کرده‌اند، اما هم‌زمان مخاطرات جدیدی نیز ایجاد کرده‌اند. نقض حریم خصوصی، اعتیاد به فضای مجازی، خشونت دیجیتال، انتشار اطلاعات نادرست، بهره‌برداری تجاری از داده‌های کودکان و کاهش تعاملات انسانی، تنها بخشی از این چالش‌ها هستند. از این رو، حمایت از کودکان در قرن بیست‌ویکم دیگر به معنای حفاظت از آنان در دنیای واقعی نیست؛ بلکه مستلزم صیانت از حقوق آنان در زیست‌بوم دیجیتال نیز هست

شرایط دریافت تسهیلات نیروگاه‌های خورشیدی خانگی اعلام شد

مدیرکل دفتر بررسی‌های اقتصادی و تأمین منابع مالی ساتبا با تشریح شرایط دریافت تسهیلات احداث نیروگاه‌های خورشیدی خانگی، داشتن قرارداد خرید تضمینی برق، افتتاح حساب نزد بانک ملت و برخورداری از رتبه اعتباری مناسب را از مهم‌ترین الزامات دریافت این تسهیلات عنوان کرد

به گزارش ایسنا، زهره اولیا- مدیرکل دفتر بررسی‌های اقتصادی و تأمین منابع مالی ساتبا- شرایط استفاده از تسهیلات کم‌بهره احداث نیروگاه‌های خورشیدی خانگی را تشریح کرد

وی گفت: متقاضیان برای دریافت این تسهیلات باید دارای قرارداد خرید تضمینی برق باشند و شماره حساب معرفی شده برای واریز درآمد نیروگاه نیز نزد بانک ملت افتتاح شده باشد.اولیا افزود: این شماره حساب تا پایان دوره بازپرداخت اقساط قابل تغییر نیست و تنها در شرایط خاص و با موافقت بانک ملت امکان معرفی حساب جدید وجود خواهد داشت.وی ادامه داد: متقاضیان نباید دارای بدهی بانکی یا اقساط معوق باشند و برخورداری از رتبه اعتباری مناسب نیز از الزامات دریافت این تسهیلات است.

خبر

ظرفیت‌های نهفته معدنی لرستان در انتظار تکمیل زنجیره ارزش

با وجود تنوع کانی‌شناسی در لرستان، این استان همچنان در زمره مناطق کوچک‌مقیاس در تولید ناخالص معدنی کشور قرار دارد

خام‌فروشی و اکتشافات سطحی دو مانع اصلی در مسیر توسعه معدنی لرستان هستند؛ موضوعی که به گفته کارشناسان، باعث شده ارزش‌افزوده منابع خدادادی استان به جای سرمایه‌گذاری در مسیر توسعه زیرساخت‌های بومی، به خارج از استان هدایت شود

برای بررسی چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی این حوزه، با پیمان رجبی، زمین‌شناس و استادیار دانشگاه پیام نور لرستان به گفت‌وگو نشستیم

پیمان رجبی در گفت‌وگو با ایسنا اشاره به آمار موجود، اظهار کرد: طبق گزارش‌های رسمی سازمان صمت، ذخایر شناسایی‌شده معدنی استان ۵۶۰ میلیون تن است که تنها ۱.۵ درصد از ذخایر ۳۷ میلیارد تنی کشور را تشکیل می‌دهد. همچنین از مجموع ۵۲۰۰ معدن فعال کشور، سهم لرستان ۱۱۰ معدن معادل ۲ درصد است که نشان‌دهنده لزوم تغییر رویکرد در این حوزه است

این استاد دانشگاه درباره دلایل پایین بودن سهم لرستان از GDP بخش معدن تصریح کرد: ناکافی بودن اکتشافات ژرف، ضعف زیرساخت‌های راه، برق و گاز در مناطق معدن‌خیز، کمبود نقدینگی، تمرکز بر خام‌فروشی و بروکراسی پیچیده صدور مجوز، اصلی‌ترین موانع توسعه این بخش هستند. رفع این چالش‌ها نیازمند برنامه‌ریزی میان‌مدت و هماهنگی جدی میان استانداری، سازمان صمت، ایمیدرو و بخش خصوصی است

رجبی با تأکید بر نقش معادن در اشتغال‌زایی پایدار افزود: در حال حاضر ۱۷۰۰ نفر به‌طور مستقیم و ۳۴۰۰ نفر به‌طور غیرمستقیم در معادن استان مشغول به کارند. با فعال‌سازی معادن راکد و جذب سرمایه‌گذار برای تکمیل زنجیره ارزش (اکتشاف تا فرآوری)، این ظرفیت قابل چند برابر شدن است. سیاست اصلی ما مشروط کردن تمدید پروانه‌های بهره‌برداری به تعهد ساخت واحد فرآوری است تا ارزش‌افزوده کانی‌های غیرفلزی و سنگ‌های تزئینی در داخل استان باقی بماند

وی درباره برنامه‌های اکتشافی استان گفت: اخیراً ۴۲۰ محدوده معدنی که دارای محدودیت‌های اکتشافی بود، آزادسازی شده است. همچنین با ورود سازمان زمین‌شناسی به فناوری‌های پیشرفته برای اکتشاف ذخایر عمقی، امید می‌رود مناطق کمتر اکتشاف‌شده زاگرس در لرستان نیز با دقت بیشتری بررسی شوند

این دکترای زمین‌شناسی در خصوص حقوق دولتی معادن خاطرنشان کرد: طبق قانون، ۱۵ درصد از حقوق دولتی باید به حساب استان‌ها بازگردد، اما آمارهای ملی نشان می‌دهد که تنها ۲۴ درصد از این سهم در سطح کشور محقق شده است. در لرستان نیز بخش عمده حقوق دولتی وصولی به زیرساخت مناطق معدنی بازنگشته و این یکی از مطالبات جدی ما از دولت و مجلس است

رجبی در پاسخ به سوالی درباره دغدغه‌های زیست‌محیطی این بخش اظهار کرد: توسعه معدنی نباید در تقابل با پوشش جنگلی زاگرس باشد. ارزیابی زیست‌محیطی پیش از صدور پروانه، رعایت حریم مناطق حفاظت‌شده و الزام بهره‌برداران به بازسازی اراضی، خط قرمز ماست و تخلفات در این حوزه با جدیت پیگیری می‌شود

وی با اشاره به برنامه کاهش بیکاری در شهرستان‌های کمتر برخوردار نظیر سلسله، الیگودرز، ازنا و دورود، افزود: با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز فنی‌وحرفه‌ای، در حال گسترش دوره‌های آموزشی تخصصی هستیم تا جوانان بومی در مشاغل فنی معدنی سهم بیشتری داشته باشند. همچنین استفاده از داده‌های ژئوفیزیک هوایی و تصاویر ماهواره‌ای در پایش و اکتشاف، ابزاری است که شفافیت و دقت عملکرد را در استان ارتقا خواهد داد.

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور در پایان تأکید کرد: برنامه هفتم توسعه، حمایت‌هایی نظیر تقسیط حقوق دولتی را برای کمک به نقدینگی واحدهای معدنی پیش‌بینی کرده است. مطالبه اصلی ما تسریع در تخصیص اعتبارات اکتشاف عمقی و اصلاح رویه‌های اداری است تا با فعال‌سازی ۴۱ معدن راکد شناسایی‌شده، شاهد جهش سهم لرستان در اقتصاد ملی باشیم

بازار رمزارزها در ۲۰۲۶؛ پیش‌بینی‌های قیمت چه می‌گویند؟

بیت‌کوین اولین رمزارزی است که معرفی شد و از زمان عرضه در سال ۲۰۰۹، بزرگترین رمزارز بوده است و به همین دلیل، امروزه بیت‌کوین دارایی اصلی در بازار ارزهای دیجیتال محسوب می‌شود و می‌تواند به عنوان یک شاخص برای پیش‌بینی قیمت رمزارزها در سال ۲۰۲۶ مورد استفاده قرار گیرد

به گزارش ایسنا، اگر از ۱۰ معامله‌گر بپرسید که بیت‌کوین به کجا می‌رود، ۱۰ پاسخ متفاوت دریافت خواهید کرد و احتمالا چند نظر قوی نیز در کنار هم قرار می‌گیرند. این ماهیت این دارایی است. پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین یک فالگیری نیست، بلکه تلاشی برای خواندن الگوها در بازاری است که همزمان بر اساس احساسات، کد و نقدینگی جهانی اداره می‌شود

چنانچه اخیرا نمودارها را تماشا کرده باشید، می‌دانید که بیت‌کوین از رکورد قیمت ۱۲۶ هزار دلار به شدت عقب‌نشینی کرده و از اواسط سال ۲۰۲۶، بسیار پایین‌تر از آن اوج معامله می‌شود. این نوع نوسان برای این دارایی غیرمعمول نیست. در واقع بخشی از الگویی است که دارندگان قدیمی انتظار آن را داشته‌اند

بر همین اساس، شاید این سوال برای شما مطرح شود که تحلیلگران چقدر جدی به پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین نزدیک می‌شوند، چه چیزی واقعا بازار رمزارزها را حرکت می‌دهد و چگونه سیگنال‌های مفید را از هیاهوی شبکه‌های اجتماعی جدا کنیم

چرا پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین بسیار دشوار است؟

برخلاف سهام که درآمد سه ماهه و نسبت قیمت به درآمد هر سهم دارد، بیت‌کوین جریان نقدی ایجاد نمی‌کند. ارزش آن از کمیابی، پذیرش شبکه و میزان اعتمادی که مردم به آن به عنوان یک ذخیره ارزش یا پوشش ریسک در برابر امور مالی سنتی دارند، ناشی می‌شود

این به معنای آن است که پیش‌بینی‌های قیمت به ترکیبی از ابزارها متکی هستند

داده‌های درون زنجیره‌ای: فعالیت کیف پول، جریان‌های ورودی و خروجی صرافی‌ها و اینکه چه مقدار عرضه برای سال‌ها دست‌نخورده باقی مانده است

شرایط کلان: نرخ بهره، قدرت دلار و اینکه آیا سرمایه‌گذاران در حالت ریسک‌پذیری یا ریسک‌گریزی هستند

چرخه‌های هاوینگ: کاهش عرضه ذاتی که تقریبا هر چهار سال یکبار اتفاق می‌افتد و انتظار می‌رود دوره بعدی حدود سال ۲۰۲۸ باشد

جریان‌های نهادی: چه مقدار سرمایه از طریق صندوق‌های ETF بیت‌کوین و خریدهای خزانه‌داری شرکت‌ها جابجا می‌شود

هیچ یک از این عوامل به تنهایی کار نمی‌کنند. هاوینگ ممکن است عرضه را محدود کند، اما اگر بازار گسترده‌تر رمزارزها از یک سرکوب نظارتی وحشت‌زده شود، قیمت همچنان می‌تواند کاهش یابد. به همین دلیل است که تحلیلگران معتبر پیش‌بینی‌های خود را با محدوده‌ها به جای اعداد جادویی واحد پوشش می‌دهند

اثر نصف شدن پاداش استخراج، به زبان ساده

به نصف شدن پاداش استخراج بیت‌کوین مانند کشاورزی فکر کنید که ناگهان هر فصل نیمی از محصولات خود را تولید می‌کند، در حالی که تقاضا برای آن محصول ثابت می‌ماند یا افزایش می‌یابد. اقتصاد پایه نشان می‌دهد که کمبود پاداش باید قیمت‌ها را به مرور زمان افزایش دهد و از نظر تاریخی، ماه‌های پس از نصف شدن پاداش استخراج قبلی، افزایش‌های شدیدی را به همراه داشته است. اما عملکرد گذشته یک الگو است، نه یک وعده و هر چرخه در یک جدول زمانی متفاوت با پس‌زمینه‌های کلان متفاوت، آشکار شده است

آنچه در حال حاضر بازار ارزهای دیجیتال را هدایت می‌کند

چند نیرو در حال شکل دادن به احساسات در نیمه دوم سال ۲۰۲۶ هستند

شفافیت نظارتی به آرامی در حال بهبود است. دولت‌ها در اقتصادهای بزرگ، چند سال گذشته را صرف ایجاد چارچوب‌های واضح‌تر برای دارایی‌های رمزارز کرده‌اند. این امر یک لایه از عدم قطعیت را کاهش می‌دهد، حتی اگر اجرای آن از منطقه‌ای به منطقه دیگر متناقض باشد

پذیرش نهادی همچنان در حال افزایش است. صندوق‌های ETF بیت‌کوین لحظه‌ای، دری را برای صندوق‌های بازنشستگی، مشاوران و حساب‌های بازنشستگی روزمره باز کردند تا بدون مدیریت مستقیم کیف پول رمزارز، در معرض دید قرار گیرند. این یک تغییر ساختاری است، نه یک روند گذرا

همبستگی با سهام فناوری افزایش یافته است. بیت کوین قبلا به عنوان یک دارایی غیر همبسته مطرح می‌شد. در عمل، اغلب در دوره‌های کاهش نقدینگی، در کنار شاخص نزدک حرکت می‌کند که به شما نشان می‌دهد سیاست‌های کلان هنوز هم بیش از آنچه طرفداران سرسخت رمزارزها دوست دارند بپذیرند، اهمیت دارند

سرمایه‌گذاران از پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین چگونه کمک بگیرند؟

سرمایه‌گذاران به جای دنبال کردن یک عدد هدف خاص، افق زمانی خود را تعریف کنند. پیش‌بینی برای سه ماهه بعدی هیچ شباهتی به پیش‌بینی برای سال ۲۰۳۰ ندارد

سیگنال‌های سمت عرضه، مانند کاهش ذخایر ارزی را زیر نظر داشته باشند که می‌تواند نشان دهد دارندگان انتظار افزایش قیمت‌ها را دارند

اخبار کلان را دنبال کنند. تصمیمات فدرال رزرو، رمزارزها را به همان اندازه که سهام را تغییر می‌دهند، تغییر می‌دهند

منابع اطلاعاتی خود را متنوع کنند. هیچ تحلیلگر، اینفلوئنسر یا مدلی، سابقه بی‌نقصی ندارد

یک مثال عملی: سرمایه‌گذاری که در طول رکود ۲۰۲۲ خرید و در طول نوسانات رمزارز خود را نگه داشت، در اوج چرخه بعدی سود قابل توجهی کسب کرد، اما فقط به این دلیل که در ترسناک‌ترین هفته‌ها از روی وحشت نفروخت. این بخش انضباط احساسی سرمایه‌گذاری است که صفحات گسترده نمی‌توانند آموزش دهند

نکته اصلی در مورد پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین

هیچ کس نمی‌تواند با اطمینان بگوید که بیت‌کوین سال آینده در چه وضعیتی معامله خواهد شد. آنچه تحقیقات معتبر می‌توانند ارائه دهند موارد زمینه‌ای شامل سازوکارهای پشت هاوینگ، ردپای رو به رشد پول نهادی و جریان‌های کلان تاثیرگذار بر بازار رمزارزها است. هر پیش‌بینی قیمت بیت‌کوین که ارزش خواندن داشته باشد، به جای وعده دادن یک عدد تضمین‌شده، این عوامل را تصدیق می‌کند

بر اساس گزارش مدرن دیپلماسی، اگر در حال پیمایش این بازار هستید، پیش‌بینی‌ها را به عنوان یک ورودی در میان ورودی‌های دیگر در نظر بگیرید، نه یک دستورالعمل برای معامله کورکورانه. تحقیقات خود را انجام دهید، موقعیت‌های خود را با در نظر گرفتن ریسک اندازه‌گیری کنید و به یاد داشته باشید که نوسانات دو طرفه هستند

وزیر راه :ایستادگی رهبری و حضور خروشان مردم عزت و یکپارچگی ایران را رقم زده است

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به حضور پرشور و موج خروشان مردمی در صحنه، این مشارکت را نشانه آشکار مردم‌داری و جایگاه ویژه در قلب ملت دانست و تاکید کرد که ایستادگی مقام معظم رهبری و تلاش‌های صورت گرفته برای سربلندی ایران اسلامی در تاریخ ثبت خواهد شد.

فرزانه صادق در مراسم تشییع رهبر شهید انقلاب در جمع خبرنگاران با اشاره به حضور حماسی و موج خروشان ملت در صحنه‌های مختلف اظهار کرد: وقتی این موج خروشان مردم دیده می‌شود، حتماً موضوع مردم‌دار بودن و در قلب مردم بودن به ثبت می‌رسد. تاریخ قطعاً ایستادگی رهبری و تلاش‌هایی که برای سربلندی و سرافرازی ایران زمین کشیده شده است را ثبت خواهد کرد.

وی افزود: امام راحل ما نیز همواره و همیشه بر مردم و مشارکت آنان تاکید داشتند تا جمهوری اسلامی قدرتمند بماند و ایران اسلامی مسیر بالندگی را طی کند

صادق با تاکید بر اهمیت وفاق ملی و همبستگی در برابر چالش‌ها تصریح کرد: ضروری است که همه در کنار هم، با وجود تمام مشکلاتی که داریم و تمام اختلاف‌نظرهایی که وجود دارد، برای حفظ یکپارچگی ایران تلاش کنیم و عزت و سرافرازی میهن را رقم بزنیم؛ همان گونه که تا به امروز نیز این عزت رقم خورده است

وی ادامه داد: این حضور و همبستگی به معنای انتقام از آمریکا و تمام دشمنانی است که توان تحمل ایران مقتدر و سربلند را ندارند. ما این انتقام را بارها و بارها گرفته‌ایم.

فرزانه صادق در پایان با اشاره به نقش هدایتگر مقام معظم رهبری و عمق بصیرت ملت خاطرنشان کرد: امام خامنه‌ای به درستی مسیر صحیح را نشان داده‌اند؛ مسیری که بخش عمده‌ای از آن امروز به عینه مشهود است، بسیاری از تحلیلگران اجتماعی هنوز نتوانسته‌اند این حس، شور و شعور عمیق مردم را درک کنند. مردم ایران سال‌هاست که مسیر خود را پیدا کرده‌اند و جمهوری اسلامی ایران هر آنچه که دارد، از همین حضور و پشتوانه مردمی است

توسعه قطار پرسرعت ترکیه شتاب گرفت

وزیر حمل‌ونقل و زیرساخت ترکیه اعلام کرد که این کشور قصد دارد تا سال ۲۰۲۸، شمار استان‌هایی را که به‌طور مستقیم به شبکه قطارهای پرسرعت متصل هستند، از ۱۱ استان به ۲۷ استان افزایش دهد

به گزارش ایسنا، عبدالقادر اورال‌اوغلو، وزیر حمل‌ونقل و زیرساخت ترکیه گفت: هدف بلندمدت دولت ترکیه این است که تا سال ۲۰۵۳، امکان سفر به سراسر ترکیه در کمتر از ۴۸ ساعت فراهم شود

وزیر حمل‌ونقل و زیرساخت ترکیه افزود: دولت ترکیه طی ۲۴ سال گذشته، حدود ۳۵۵ میلیارد دلار در بخش حمل‌ونقل و زیرساخت سرمایه‌گذاری کرده که در تاریخ این کشور بی‌سابقه است

اورال‌اوغلو گفت: ترکیه از سال ۲۰۰۲، توسعه راه‌آهن را به‌عنوان سیاست راهبردی دنبال کرده و همچنین شبکه حمل‌ونقل خود را با احداث بزرگراه‌ها، آزادراه‌ها، خطوط قطار پرسرعت، بنادر، فرودگاه‌ها، مراکز لجستیکی و زیرساخت‌های ارتباطی گسترش داده است

به گفته وزیر حمل‌ونقل ترکیه، طول شبکه ریلی این کشور از حدود ۱۱ هزار کیلومتر در سال ۲۰۰۲، به نزدیک ۱۴ هزار و ۹ کیلومتر رسیده است که از این میزان، ۲۲۵۱ کیلومتر را خطوط قطار پرسرعت تشکیل می‌دهد

اورال‌اوغلو گفت: دولت ترکیه علاوه بر نوسازی شبکه متعارف ۱۱ هزار کیلومتری راه‌آهن، همزمان در حال ساخت خطوط ریلی جدید نیز هست. وی همچنین به پروژه راه‌آهن «قارص—ایغدیر—آرالیک—دیلوجو» اشاره کرد و گفت: انتظار داریم که این مسیر، اتصال ریلی میان ترکیه، ارمنستان و جمهوری آذربایجان را تقویت کند. در استانبول نیز قرار است خط ریلی جدیدی از روی پل «سلطان سلیم یاووز» احداث شود که در کنار پروژه «مرمره»، مسیر دیگری برای عبور قطارها از تنگه بسفر فراهم خواهد کرد

اورال‌اوغلو خاطرنشان کرد ترکیه هم‌اکنون ۲۸۶ خط فرعی ریلی با طول ترکیبی ۴۳۹ کیلومتر در اختیار دارد و دولت قصد دارد این رقم را تا سال ۲۰۲۸ به ۶۰۸ کیلومتر افزایش دهد. همچنین تعداد مراکز لجستیکی آن نیز از ۱۳ مرکز به ۲۵ مرکز خواهد رسید

وزارت صمت مجاز به ثبت سفارش واردات اتوبوس برون‌شهری شد

هیات وزیران مصوب کرد که وزارت صمت نسبت به ثبت سفارش واردات چند هزار دستگاه اتوبوس برون‌شهری با عمر کمتر از پنج سال به منظور توسعه حمل‌ونقل عمومی مسافر مجاز است و سود بازرگانی اتوبوس‌های حمل‌ونقل عمومی نیز پنج درصد خواهد بود

به گزارش ایسنا، در متن تصویب نامه هیات وزیران در جلسه ۲۴/۳/۱۴۰۵ به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۱۱) قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۰ با اصلاحات بعدی آمده است

۱- به منظور توسعه حمل و نقل عمومی مسافر، تنظیم بازار و ارائه خدمات بهینه به زائران و مسافران اربعین حسینی، ثبت سفارش واردات باقیمانده ۲۰۰۰ دستگاه اتوبوس برون‌شهری با عمر کمتر از پنج سال، موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۴۲۹۷/ت ۶۲۵۶۷ هـ مورخ ۱۶/۲/۱۴۰۳ با اصلاحات بعدی و ثبت سفارش واردات موضوع تصویب‌نامه شماره ۶۶۵۳۸/ت ۶۱۶۸۷ هـ مورخ ۲۴/۴/۱۴۰۳ و سایر مقررات مربوط مجاز است

۲- سود بازرگانی واردات اتوبوس‌هایی که جهت حمل و نقل عمومی مسافر وارد می‌شوند پنج درصد (۵٪) تعیین می‌گردد

۳- ثبت سفارش واردات اتوبوس‌های موضوع این تصویب‌نامه از شمول محدودیت سقف اعتباری موضوع ماده (۱۰) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۹۵/ت ۱۶ هـ مورخ ۶/۲/۱۳۷۳ با اصلاحات بعدی مستثنی است.

۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به ثبت سفارش متقاضیان واجد شرایط، بدون رعایت سقف اعتباری اقدام نماید

۵- واردکنندگان اتوبوس‌های موضوع این تصویب‌نامه می‌توانند بدون رعایت مقررات منشأ ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به واردات اقدام نمایند

۳۰۰۰ دستگاه اتوبوس برون‌شهری با عمر کمتر از پنج سال با تأیید وزارت راه و شهرسازی و با لحاظ استانداردهای آلایندگی محیط‌زیستی، تأیید تأمین قطعات و وجود شبکه خدمات پس از فروش توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و تطابق با استانداردهای کارخانه سازنده در زمان ساخت خودرو و با رعایت ماده (۱۱) قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۰ با اصلاحات بعدی و آیین‌نامه اجرایی آن

یادداشت

اقتصاد آسیب‌دیده، سیاست‌های عادی؟

ساسان باقرپناه

اقتصاد ایران امروز در شرایطی قرار دارد که نمی‌توان آن را با معیارهای دوران عادی تحلیل کرد. تحولات اخیر، وقفه‌های ایجادشده در فعالیت‌های اقتصادی، اختلال در زنجیره تأمین، کاهش تقاضا در برخی بازارها، تعطیلی‌های پی‌درپی و افزایش نااطمینانی، فشار مضاعفی بر بنگاه‌های اقتصادی وارد کرده است. در چنین فضایی، شاید مهم‌ترین پرسش این باشد که آیا سیاست‌های اقتصادی نیز متناسب با این شرایط تغییر کرده‌اند یا همچنان همان قواعد دوران ثبات بر اقتصاد حاکم است؟

یکی از اصول پذیرفته‌شده علم اقتصاد آن است که سیاست‌گذاری باید تابع شرایط باشد. همان‌گونه که در دوران رکود نمی‌توان نسخه دوران رونق را اجرا کرد، در اقتصادی که تحت تأثیر بحران قرار گرفته نیز ادامه رویه‌های عادی، لزوماً به نتایج مطلوب منجر نخواهد شد. انعطاف در سیاست‌گذاری، امتیاز دادن به فعالان اقتصادی نیست؛ بلکه تلاشی برای حفظ ظرفیت تولید، اشتغال و درآمدهای آینده دولت است

بخش عمده اقتصاد ایران بر دوش بنگاه‌های کوچک و متوسط قرار دارد. این بنگاه‌ها معمولاً حاشیه سود محدودی دارند و سرمایه در گردش آن‌ها به اندازه‌ای نیست که بتوانند چندین هفته یا چندین ماه کاهش درآمد یا اختلال در فعالیت را بدون آسیب جدی تحمل کنند. بسیاری از آن‌ها در ماه‌های اخیر، نه به دلیل ضعف مدیریتی یا کاهش بهره‌وری، بلکه به دلیل شرایطی خارج از اختیار خود، با کاهش فروش، افزایش هزینه و فشار نقدینگی مواجه شده‌اند

در چنین شرایطی، انتظار طبیعی فعالان اقتصادی آن است که نهادهای سیاست‌گذار نیز متناسب با واقعیت‌های موجود عمل کنند. سازمان امور مالیاتی و سازمان تأمین اجتماعی، صرفاً نهادهای وصول مطالبات دولت نیستند؛ این دو نهاد، بخشی از نظام سیاست‌گذاری اقتصادی کشور محسوب می‌شوند و تصمیمات آن‌ها می‌تواند بر ادامه فعالیت یا توقف یک بنگاه اقتصادی تأثیر مستقیم بگذارد

واقعیت آن است که بسیاری از مؤدیان مالیاتی و کارفرمایان، امروز بیش از هر زمان دیگری به انعطاف در اجرای مقررات نیاز دارند. زمانی که جریان نقدینگی بنگاه دچار اختلال شده است، سخت‌گیری در وصول جرایم، محدود بودن دامنه بخشودگی‌ها یا اجرای همان رویه‌های گذشته، ممکن است فشار مضاعفی بر واحدهای اقتصادی وارد کند. هدف از جرایم مالیاتی، افزایش تمکین و رعایت قانون است، نه آنکه در شرایط خاص، خود به عاملی برای تضعیف فعالیت اقتصادی تبدیل شود

همین موضوع درباره مطالبات سازمان تأمین اجتماعی نیز صادق است. کارفرمایی که برای حفظ نیروی انسانی خود تلاش می‌کند، اگر هم‌زمان با فشار نقدینگی، جرایم، محدودیت‌های اداری و هزینه‌های فزاینده مواجه شود، ناچار خواهد شد میان حفظ اشتغال و ادامه فعالیت، تصمیمی دشوار بگیرد. نتیجه چنین وضعیتی، نه به سود کارفرماست، نه کارگر و نه دولت

تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که پس از وقوع بحران‌های اقتصادی، جنگ، بلایای طبیعی یا شوک‌های بزرگ، دولت‌ها برای دوره‌ای محدود، سیاست‌های حمایتی موقتی را به اجرا می‌گذارند. افزایش دامنه بخشودگی جرایم، تقسیط بدهی‌ها، تعویق برخی تعهدات، تسهیل فرآیندهای اداری و کاهش فشارهای مالی بر بنگاه‌ها، بخشی از این سیاست‌هاست. هدف از این اقدامات، بخشش دائمی یا نادیده گرفتن حقوق دولت نیست؛ بلکه حفظ بنگاه‌هایی است که در آینده نیز تولید خواهند کرد، اشتغال ایجاد خواهند کرد و مالیات خواهند پرداخت

اقتصاد را نمی‌توان تنها از دریچه درآمدهای امروز دولت نگاه کرد. بنگاهی که امروز به دلیل فشار بیش از حد از چرخه فعالیت خارج شود، فردا نه مالیاتی پرداخت خواهد کرد، نه حق بیمه‌ای و نه اشتغالی ایجاد خواهد کرد. اما همان بنگاه، اگر بتواند از دوره بحران عبور کند، در سال‌های آینده به یکی از منابع پایدار درآمد دولت تبدیل خواهد شد. از این منظر، انعطاف در سیاست‌های مالیاتی و بیمه‌ای، هزینه نیست؛ نوعی سرمایه‌گذاری برای حفظ پایه‌های مالیاتی آینده است

از سوی دیگر، باید میان مؤدیان خوش‌حساب و افرادی که عامدانه از انجام تکالیف قانونی خود سر باز می‌زنند، تفاوت قائل شد. نظام مالیاتی زمانی کارآمدتر خواهد بود که میان تخلف سازمان‌یافته و ناتوانی ناشی از شرایط اقتصادی، تفکیک قائل شود. اجرای یک نسخه واحد برای همه مؤدیان، نه با عدالت مالیاتی سازگار است و نه با اصول کارآمدی اقتصادی

امروز اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری به بازسازی اعتماد نیاز دارد. این اعتماد تنها با سخنرانی یا اعلام بسته‌های حمایتی ایجاد نمی‌شود؛ بلکه فعال اقتصادی باید در رفتار نهادهای اجرایی نیز نشانه‌های این حمایت را مشاهده کند. زمانی که مؤدی احساس کند شرایط خاص او دیده می‌شود، همکاری او با نظام مالیاتی نیز افزایش خواهد یافت

امروز بیش از هر زمان دیگری، اقتصاد ایران به سیاست‌هایی نیاز دارد که نه فقط درآمدهای امروز دولت، بلکه ظرفیت تولید، اشتغال و درآمدهای فردای کشور را نیز حفظ کند. در نهایت، موفقیت سیاست‌های مالی و بیمه‌ای زمانی سنجیده خواهد شد که بتوانند هم حقوق دولت را تأمین کنند و هم چراغ بنگاه‌های اقتصادی را روشن نگه دارند

نیمی از برق مصرفی آلمان با تجدیدپذیرها تامین شد

انرژی‌های تجدیدپذیر شامل بادی، خورشیدی و زیست‌توده در نیمه نخست سال میلادی جاری، ۵۸ درصد از مصرف برق آلمان را پوشش دادند که رکورد جدیدی برای ۶ ماه نخست سال محسوب می‌شود

به گزارش ایسنا، داده‌های اولیه «انجمن صنعت انرژی آلمان» (BDEW) و موسسه پژوهشی انرژی خورشیدی و هیدروژن بادن-وورتمبرگ (ZSW) نشان داد این سهم نسبت به مدت مشابه سال قبل، سه درصد افزایش یافته است و در مجموع، نیروگاه‌های تجدیدپذیر در فاصله ژانویه تا ژوئن، ۱۵۲.۲ میلیارد کیلووات‌ساعت برق تولید کردند

انرژی‌های تجدیدپذیر نقش کلیدی در برنامه آلمان برای رسیدن به آلایندگی صفر دارند. هدف این کشور، افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در مصرف برق به ۸۰ درصد تا سال ۲۰۳۰ است

همچنین آلمان قصد دارد پس از تکمیل حذف استفاده از زغال‌سنگ، سیستم تولید برق بدون انتشار گازهای گلخانه‌ای ایجاد کند

یادداشت

کوچه گالری یکی از جاذبه‌ی گردشگری شیراز است که نباید تخریب شود

محمدهادی جعفرپور

حمایت از هنرمندان و آثار هنری در جای خود مقوله‌ای واجد اهمیت است و چنانچه یک اثر هنری به جاذبه‌ی گردشگری و جذب توریست تبدیل شود، صیانت و پاسداری از آن تکلیفی است بر گُرده‌ی همه

حمایت از هنرمندان، سرمایه‌گذاری بر فرهنگ، هویت و آینده جامعه است

هنر، یکی از مهم‌ترین ارکان هویت فرهنگی هر جامعه به شمار می‌رود و هنرمندان، با خلق آثار ماندگار، نقش بی‌بدیلی در حفظ، بازآفرینی و انتقال فرهنگ، تاریخ و ارزش‌های اجتماعی به نسل‌های آینده ایفا می‌کنند

هر اثر هنری، حاصل سال‌ها تجربه، خلاقیت، اندیشه و تلاش هنرمندی است که سرمایه اصلی خود را صرف اعتلای فرهنگ و زیبایی محیط زندگی کرده است

در شرایطی که توسعه فضاهای فرهنگی و هنری نیازمند حمایت جدی نهادهای مسئول، رسانه‌ها و مشارکت شهروندان است، معرفی و پاسداشت هنرمندان و آثار آنان می‌تواند نقش مؤثری در حفظ سرمایه‌های فرهنگی کشور و تقویت نشاط اجتماعی ایفا کند

در همین راستا، کوچه گالری شیراز نمونه‌ای ارزشمند از هنر شهری و مشارکت مردمی در توسعه فضاهای فرهنگی است؛ مجموعه‌ای که با همت، سرمایه‌گذاری شخصی و نگاه خلاقانه مهندس یزدی شکل گرفته و توانسته است یکی از متفاوت‌ترین جاذبه‌های فرهنگی و هنری شهر شیراز را برای شهروندان و گردشگران داخلی و خارجی خلق کند

محله‌ای که این روزها با عنوان کوچه گالری شناخته می‌شود گوشه‌ای از بافت قدیمی و فرهنگی شیراز است، محله‌ی درب شیخ که با آرامگاه شیخ روزبهان، باغ نارنجستان قوام، خانه‌ی زینت‌الملوک و کمی آن سوتر مسجد نصیرالملک به یکی از نقاط پربازدید شیراز دوست داشتنی بدل شده است

بدون تردید داشتن چنین جاذبه‌های گردشگری برای هر سرزمینی سرمایه‌ای ارزشمند است. جاذبه‌ای که علاوه بر ضرورت تعرفه و معرفی آن به گردشگران، نیازمند صیانت و حمایت از سوی تصمیم‌سازان حوزه‌ی شهری است از شهرداری تا شورای شهر، اداره میراث فرهنگی تا اداره‌ی ارشاد و تمامی ارگان‌های دولتی و حاکمیتی.

با این وصف شنیدن خبر اراده‌ی شهرداری به جمع آوری و تخریب کوچه گالری مایه تاسف و سبب شرمساری است.

پیرو چنین خبری لازم است به متولیان امر گوشزد شود که؛

آجر به آجر دیوارهای کوچه‌ی گالری متعلق به مردم شیراز است، ذره ذره‌ی خاک این کوچه و دیوارهای نقاشی شده‌ی آن روایتگر تلاش خالصانه‌ی هنرمندی است که بی هیچ چشم‌داشتی برای معرفی هنرِ هنرمندان این دیار از هیچ کوششی دریغ نداشته، هر یک از این تصاویر بیانگر بخشی از هویت فرهنگی، هنر معاصر و دغدغه‌های اجتماعی هنرمندان این سرزمین است. چنین فضاهایی، علاوه بر ایجاد زیبایی بصری، نقش مهمی در ارتقای فرهنگ عمومی، توسعه گردشگری فرهنگی، افزایش تعاملات اجتماعی و معرفی ظرفیت‌های هنری شهرها ایفا می‌کنند

بی‌تردید، حفظ و صیانت از این آثار، تنها وظیفه یک شخص یا مجموعه نیست، بلکه مسئولیتی اجتماعی است که مشارکت مردم، هنرمندان، رسانه‌ها، فعالان فرهنگی، سازمان‌های مردم‌نهاد و دستگاه‌های اجرایی را می‌طلبد. هرگونه آسیب یا تخریب چنین فضاهایی، تنها از بین رفتن چند اثر هنری نیست؛ بلکه لطمه‌ای به حافظه فرهنگی، هویت شهری و سرمایه اجتماعی کشور محسوب می‌شود

از این رو انتظار می‌رود نهادهای فرهنگی، شهرداری، اداره کل میراث فرهنگی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انجمن‌های هنری و رسانه‌های کشور با حمایت از ابتکارات فرهنگی از این دست، زمینه حفظ، معرفی و توسعه این مجموعه‌ها را فراهم آورند و با ایجاد سازوکارهای حمایتی، امنیت و ماندگاری این آثار را تضمین کنند

گزارش اقتصاد پویا از لزوم توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر؛

توسعه سبز با نیروگاه‌های نوین

اقتصاد پویا/سرویس نفت و انرژی- تحولات پرشتاب بازار جهانی انرژی در سال‌های اخیر، نگاه کشورها را به سمت استفاده گسترده‌تر از منابع تجدیدپذیر سوق داده است. افزایش مصرف برق، نگرانی‌های ناشی از تغییرات اقلیمی، محدودیت منابع فسیلی، رشد جمعیت و توسعه صنایع موجب شده است که سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های خورشیدی، بادی، زمین‌گرمایی و سایر منابع پاک، به یکی از اولویت‌های اصلی سیاست‌گذاری انرژی در بسیاری از کشورها تبدیل شود. امروز توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر دیگر صرفاً یک انتخاب زیست‌محیطی نیست، بلکه راهبردی اقتصادی، امنیتی و صنعتی برای تضمین آینده نظام انرژی کشورها محسوب می‌شود

حسین قیدر / ایران نیز با وجود برخورداری از منابع گسترده نفت و گاز، در سال‌های اخیر با رشد مصرف برق، افزایش بار شبکه، محدودیت در تأمین سوخت نیروگاه‌ها در برخی فصول و نیاز به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های تولید انرژی روبه‌رو بوده است. این شرایط نشان می‌دهد که اتکای صرف به نیروگاه‌های حرارتی نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای بلندمدت کشور باشد و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر باید به عنوان مکملی راهبردی در کنار سایر منابع تولید برق مورد توجه قرار گیرد

از سوی دیگر، موقعیت جغرافیایی ایران ظرفیت‌های کم‌نظیری برای تولید برق از منابع پاک فراهم کرده است. مناطق وسیع کویری با تابش بالای خورشید، دشت‌های بادخیز، ظرفیت‌های زمین‌گرمایی در برخی استان‌ها و امکان استفاده از انرژی زیست‌توده، فرصت‌هایی هستند که در صورت بهره‌برداری صحیح می‌توانند سهم انرژی‌های پاک را در سبد تولید برق کشور به شکل قابل توجهی افزایش دهند

کارشناسان معتقدند توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر علاوه بر تأمین برق پایدار، آثار مثبتی بر کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی، افزایش صادرات حامل‌های انرژی، کاهش آلودگی هوا، جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد اشتغال و توسعه فناوری خواهد داشت؛ مزیت‌هایی که اهمیت این بخش را بیش از گذشته آشکار می‌کند

انرژی‌های تجدیدپذیر؛ راهکاری برای تقویت امنیت انرژی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های نظام انرژی، ایجاد تعادل میان تولید و مصرف برق است. در سال‌های اخیر، افزایش استفاده از تجهیزات سرمایشی در تابستان، رشد صنایع و توسعه شهرها موجب شده است که مصرف برق با سرعت بیشتری افزایش یابد. این روند فشار مضاعفی بر نیروگاه‌های موجود وارد کرده و در برخی دوره‌ها مدیریت شبکه برق را با دشواری همراه ساخته است

نیروگاه‌های تجدیدپذیر می‌توانند بخشی از این فشار را کاهش دهند. نیروگاه‌های خورشیدی به‌ویژه در مناطق گرم و خشک، زمانی بیشترین تولید را دارند که مصرف برق نیز به دلیل استفاده از سیستم‌های سرمایشی در اوج قرار دارد. این همزمانی میان تولید و مصرف، یکی از مهم‌ترین مزیت‌های انرژی خورشیدی محسوب می‌شود و می‌تواند به پایداری شبکه برق کمک کند

نیروگاه‌های بادی نیز در بسیاری از مناطق کشور ظرفیت بالایی برای تولید برق دارند. توسعه این نیروگاه‌ها موجب تنوع‌بخشی به منابع انرژی شده و وابستگی کامل به نیروگاه‌های حرارتی را کاهش می‌دهد. هرچه ترکیب منابع تولید برق متنوع‌تر باشد، امنیت انرژی نیز افزایش خواهد یافت و شبکه در برابر اختلالات یا محدودیت‌های احتمالی مقاوم‌تر خواهد شد

از سوی دیگر، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر مصرف گاز طبیعی و سایر سوخت‌های فسیلی در نیروگاه‌ها را کاهش می‌دهد. این موضوع امکان استفاده بیشتر از گاز در صنایع، بخش خانگی یا صادرات را فراهم می‌کند و می‌تواند به افزایش درآمدهای ارزی کشور کمک کند. در واقع هر مگاوات برق تولیدشده از انرژی خورشیدی یا بادی، به معنای صرفه‌جویی در مصرف سوخت و افزایش بهره‌وری منابع ملی است

کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی همچنین آثار مثبتی بر مدیریت منابع آبی دارد. نیروگاه‌های حرارتی برای خنک‌سازی به حجم قابل توجهی آب نیاز دارند، در حالی که بسیاری از نیروگاه‌های خورشیدی و بادی مصرف آب بسیار ناچیزی دارند. این ویژگی برای کشوری که با محدودیت منابع آب روبه‌رو است، اهمیت راهبردی دارد

توسعه نیروگاه‌های پاک؛ موتور رشد اقتصادی و صنعتی

توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر تنها به تولید برق محدود نمی‌شود، بلکه زنجیره‌ای از فرصت‌های اقتصادی و صنعتی را نیز ایجاد می‌کند. ساخت نیروگاه‌های خورشیدی و بادی نیازمند تولید پنل، توربین، تجهیزات الکترونیکی، کابل، سازه‌های فلزی، سیستم‌های کنترلی و خدمات مهندسی است؛ موضوعی که می‌تواند موجب رونق صنایع داخلی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید شود

سرمایه‌گذاری در این حوزه همچنین زمینه فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز تحقیقاتی را فراهم می‌کند. توسعه فناوری‌های مرتبط با ذخیره‌سازی انرژی، افزایش راندمان پنل‌های خورشیدی، ساخت تجهیزات بومی و هوشمندسازی شبکه برق از جمله حوزه‌هایی هستند که می‌توانند به رشد فناوری داخلی منجر شوند

یکی دیگر از مزایای اقتصادی توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر، جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. بسیاری از پروژه‌های خورشیدی و بادی در مقیاس‌های مختلف قابلیت اجرا توسط سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را دارند. ایجاد مشوق‌های مناسب، ثبات قوانین، تضمین خرید برق و تسهیل صدور مجوزها می‌تواند انگیزه سرمایه‌گذاری در این بخش را افزایش دهد

از منظر توسعه منطقه‌ای نیز انرژی‌های تجدیدپذیر نقش مهمی ایفا می‌کنند. بسیاری از نیروگاه‌های خورشیدی و بادی در مناطق کم‌برخوردار یا دور از مراکز صنعتی احداث می‌شوند و علاوه بر ایجاد اشتغال، به توسعه زیرساخت‌ها و رونق اقتصادی این مناطق کمک می‌کنند

در کنار این مزایا، کاهش آلودگی هوا یکی از مهم‌ترین دستاوردهای توسعه نیروگاه‌های پاک است. کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی به معنای کاهش انتشار گازهای آلاینده و بهبود کیفیت هوا خواهد بود؛ موضوعی که آثار مثبتی بر سلامت عمومی، کاهش هزینه‌های درمان و بهبود کیفیت زندگی شهروندان دارد

الزامات توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران

با وجود ظرفیت‌های فراوان، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در ایران نیازمند رفع برخی موانع و اجرای سیاست‌های حمایتی است. نخستین گام، تدوین برنامه‌ای بلندمدت برای افزایش سهم انرژی‌های پاک در سبد تولید برق کشور است. سرمایه‌گذاران زمانی وارد پروژه‌های بزرگ می‌شوند که از ثبات قوانین و استمرار سیاست‌های حمایتی اطمینان داشته باشند

تأمین مالی پروژه‌ها نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی به سرمایه‌گذاری اولیه قابل توجهی نیاز دارد، هرچند هزینه بهره‌برداری از آنها در مقایسه با نیروگاه‌های فسیلی پایین‌تر است. استفاده از ابزارهای نوین مالی، مشارکت بانک‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و بازار سرمایه می‌تواند منابع لازم برای اجرای این پروژه‌ها را فراهم کند

بومی‌سازی فناوری نیز یکی دیگر از الزامات توسعه این صنعت است. هرچه سهم تجهیزات ساخت داخل افزایش یابد، هزینه اجرای پروژه‌ها کاهش پیدا می‌کند و وابستگی به واردات کمتر خواهد شد. حمایت از تولیدکنندگان داخلی، توسعه همکاری میان صنعت و دانشگاه و سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه می‌تواند این روند را تسریع کند

همزمان باید شبکه انتقال و توزیع برق نیز متناسب با توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر به‌روز شود. استفاده از شبکه‌های هوشمند، سامانه‌های ذخیره‌سازی انرژی و مدیریت هوشمند مصرف، بهره‌وری این نیروگاه‌ها را افزایش می‌دهد و امکان استفاده مؤثرتر از برق تولیدی را فراهم می‌کند

فرهنگ‌سازی و افزایش مشارکت مردم نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. توسعه نیروگاه‌های خورشیدی خانگی، استفاده از پنل‌های خورشیدی در واحدهای صنعتی، کشاورزی و تجاری و حمایت از تولید برق پراکنده می‌تواند سهم مردم را در توسعه انرژی‌های پاک افزایش دهد و بخشی از نیاز شبکه برق را تأمین کند

در مجموع، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر دیگر یک انتخاب اختیاری برای آینده نیست، بلکه ضرورتی راهبردی برای حفظ امنیت انرژی، افزایش بهره‌وری اقتصادی و حرکت به سوی توسعه پایدار محسوب می‌شود. ایران با برخورداری از ظرفیت‌های گسترده طبیعی، نیروی انسانی متخصص و توان فنی مناسب، می‌تواند سهم انرژی‌های پاک را در تولید برق به شکل قابل توجهی افزایش دهد

تحقق این هدف مستلزم برنامه‌ریزی منسجم، حمایت از سرمایه‌گذاری، توسعه فناوری، اصلاح زیرساخت‌های شبکه برق و مشارکت فعال بخش خصوصی است. در صورت اجرای این سیاست‌ها، نیروگاه‌های تجدیدپذیر می‌توانند علاوه بر تأمین برق پایدار، به کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی، افزایش صادرات انرژی، ایجاد اشتغال، ارتقای فناوری و بهبود کیفیت محیط‌زیست کمک کنند و جایگاه ایران را در مسیر گذار جهانی به اقتصاد کم‌کربن تقویت سازند

تبانی پالایشگاه‌های کره جنوبی در افزایش قیمت بنزین

دادستان‌های کره جنوبی هر چهار پالایشگاه این کشور را به تبانی در افزایش قیمت سوخت که به ۱۷ میلیارد دلار ضرر منجر شده است، متهم کرده‌اند

به گزارش ایسنا، رسانه‌های کره جنوبی گزارش کردند دادستان ارشد این پرونده اعلام کرد دو پالایشگاه پس از آغاز جنگ علیه ایران در اواخر فوریه، در مورد میزان و زمان افزایش قیمت سوخت هماهنگی داشتند. علاوه بر این شرکت‌ها، دادستان‌ها چهار کارمند ارشد را نیز به صورت جداگانه متهم کردند

طبق گزارش رویترز، نام شرکت‌های مشارکت‌کننده در تبانی برای افزایش قیمت فاش نشده است، اما در مجموع چهار پالایشگاه در کره جنوبی شامل اس کی انرژی، اچ‌دی هیوندای اویل بانک، جی اس کلتکس واس اویل وجود دارد

خبرگزاری یونهاپ کره جنوبی اعلام کرد که دو پالایشگاهی که در مورد میزان و زمان افزایش قیمت سوخت هماهنگی کرده‌اند، اس کی انرژی و اچ‌دی هیوندای اویل بانک بوده‌اند

پالایشگاه‌های دخیل در افزایش قیمت ادعایی، از طریق آنچه رویترز قراردادهای ناعادلانه توصیف مکرد، به اپراتورهای جایگاه‌های سوخت فشار آورده‌اند تا قیمت‌ها را مطابق با برنامه‌های خود افزایش دهند. دادستان ارشد این پرونده به رسانه‌ها گفت: «ما دریافتیم که افزایش قیمت سوخت پس از جنگ علیه ایران ناشی از تبانی‌هایی بوده که مدت‌ها در این صنعت رواج داشته است.» این مقام افزود که یکی از کارمندان متهم، طی چندین سال قبل از جنگ، اطلاعات قیمت‌گذاری را با کارمندان شرکت‌های رقیب رد و بدل کرده بود. بر اساس گزارش اویل پرایس، کره جنوبی از جمله کشورهای وابسته به واردات نفت خام است. حدود ۷۰ درصد از این واردات این کشور از خاورمیانه می‌آید. در روزهای اولیه جنگ، دولت کره جنوبی برای اولین بار در سه دهه گذشته، سقفی برای قیمت سوخت وضع کرد تا اقتصاد را از بدترین پیامدهای جنگ محافظت کند. این کشور همچنین در مارس، محدودیت‌های رانندگی را برای کارمندان دولت اعمال کرد تا کمبودهای احتمالی سوخت را که در پیش است، مدیریت کند

کمک ۴۰۰ مگاواتی شرکت برق بوشهر به پتروشیمی‌های آسیب‌دیده

شرکت برق استان بوشهر برای جبران آسیب‌های جنگ تحمیلی به تأسیسات پتروشیمی‌های عسلویه، روزانه ۴۰۰ مگاوات برق به این مجتمع‌ها اختصاص داد تا فرآیند تولید و اشتغال با اختلال مواجه نشود

غلامرضا حشمتی، مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای بوشهر یکشنبه ۱۴ تیر به همراه معاون بهره‌برداری و دیسپاچینگ و جمعی از مسئولان شهرستان عسلویه، از شبکه‌ها و تأسیسات برق این شهرستان بازدید کردند

علیرضا زارعی، مدیر برق شهرستان عسلویه، در حاشیه این بازدید گفت: در جریان این بازدید، مقدمات اختصاص بیش از ۱۵ هکتار زمین برای احداث نیروگاه خورشیدی در شهرستان به انجام رسیده است که گامی مؤثر در جهت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در این منطقه محسوب می‌شود

زارعی با اشاره به وجود برخی نقاط دارای ضعف ولتاژ در شهرستان، بیان داشت: مقرر شد این مشکلات در قالب طرح ملی و جهادی «مهتاب» برطرف شود تا شبکه برق شهرستان از پایداری بیشتری برخوردار شود

وی با تأکید بر اینکه وضعیت پایدار برق در عسلویه به‌عنوان قطب انرژی کشور، نقش کلیدی در افزایش تولید و اشتغال دارد، تصریح کرد: تداوم تأمین برق پایدار در این منطقه، زمینه‌ساز رشد صنایع و رونق اقتصادی خواهد بود

زارعی در ادامه با اشاره به همکاری پتروشیمی‌های عسلویه در سال‌های گذشته، یادآور شد: پیش از این، پتروشیمی‌های مستقر در عسلویه حدود ۸۰۰ مگاوات به شبکه برق کشور کمک می‌کردند، اما به دلیل آسیب‌های وارده در جنگ تحمیلی اخیر، اکنون شرکت برق استان، روزانه ۴۰۰ مگاوات برای تأمین برق مستمر این مجتمع‌ها کمک‌رسانی می‌کند تا فرآیند تولید با اختلال مواجه نشود

کاهش قیمت نفت در پی تصویب افزایش تولید اوپک پلاس

قیمت نفت در معاملات روز دوشنبه بازار جهانی پس از توافق تولیدکنندگان اوپک پلاس برای افزایش بیشتر اهداف تولیدشان از ماه اوت و همچنین بهبود صادرات تولیدکنندگان کلیدی از طریق تنگه هرمز، اندکی کاهش یافت

قیمت آتی نفت خام برنت پس از افزایش ۰.۴۵ درصدی در روز جمعه، در معاملات روز جاری به ۷۱ دلار و ۷۸ سنت در هر بشکه رسید

قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۲۰ سنت معادل ۰.۲۹ درصد کاهش، به ۶۸ دلار و ۴۹ سنت در هر بشکه رسید. شاخص نفت خام آمریکا در معاملات روز جمعه به دلیل تعطیلی بازارهای آمریکا در آستانه تعطیلات روز استقلال در روز شنبه، به ۶۸ دلار و ۴۹ سنت در هر بشکه رسید

هر دو شاخص پس از کاهش چشمگیر در چند هفته اخیر، هفته گذشته تغییر چندانی نداشتند، زیرا سرمایه‌گذاران ضمن توجه به بهبود صادرات نفت خلیج فارس، مذاکرات میان ایران و آمریکا را از نزدیک زیر نظر داشتند

سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش از جمله روسیه روز یکشنبه توافق کردند که اهداف تولید گروهی را از ماه اوت به میزان ۱۸۸ هزار بشکه در روز افزایش دهند که مشابه افزایش تولید تصویب شده در ماه‌های ژوئن و ژوئیه است

با این حال، این افزایش به دلیل تجاوز آمریکایی صهیونی به ایران و مسدود شدن تنگه هرمز به روی تردد نفتکش‌های تولیدکنندگان کلیدی اوپک، از جمله عربستان سعودی، کویت و عراق بست که تولید آنها را محدود کرد، تا حد زیادی روی کاغذ باقی مانده است

تونی سیکامور، تحلیلگر بازار IG، گفت: «این افزایش تا حد زیادی مطابق با انتظارات بود. با خروج امارات متحده عربی و احتمالا عدم تحقق سهمیه‌های تولید، در حال حاضر نسبت به تاثیر این اقدام مطمئن نیستم.»

اعضای اوپک در منطقه خلیج فارس احیای تولید را که در طول جنگ تحمیلی علیه ایران متوقف شده بودند، آغاز کرده‌اند و صادرات خود را افزایش می‌دهند

یک نظرسنجی رویترز نشان داد که تولید نفت اوپک در ژوئن نسبت به ماه قبل، ۳.۳ میلیون بشکه در روز افزایش یافت و به ۱۹.۴۳ میلیون بشکه در روز رسید و از پایین‌ترین سطح خود در بیش از دو دهه گذشته بهبود یافت

بر اساس گزارش رویترز، صادرات نفت خلیج فارس در ژوئن بیش از ۳ میلیون بشکه نسبت به ماه مه افزایش یافت و از ۱۰ میلیون بشکه در روز فراتر رفت، اما بر اساس داده‌ها، حجم آن ۴۰ درصد کمتر از سطح قبل از جنگ است

علاوه بر این، منابع صنعتی گفتند که ارسال محموله‌های نفتی از بنادر غربی روسیه در ژوئن به رکورد بالایی رسید و انتظار می‌رود این سطح در ژوئیه نیز حفظ شود زیرا پالایشگاه‌های این کشور در حملات پهپادی اوکراین آسیب دیده‌اند که مسکو را به افزایش صادرات نفت خام وادار کرده است

خبر

دومین راه‌آهن خورشیدی جهان در ایتالیا احداث می‌شود

یک سال پس از راه‌اندازی نخستین راه‌آهن خورشیدی جهان در سوییس، نتایج موفق این پروژه باعث شد ایتالیا برای اجرای طرحی مشابه آماده شود

این فناوری که با نصب پنل‌های خورشیدی میان ریل‌های فعال قطار امکان تولید برق تجدیدپذیر را فراهم می‌کند، ممکن است در آینده به بخشی از زیرساخت‌های ریلی اروپا تبدیل شود

استارتاپ سوییسی «سان‌ویز» (Sun-Ways) در سال گذشته، نخستین راه‌آهن خورشیدی جهان را با نصب ۱۰۰ متر پنل فتوولتائیک (PV) میان ریل‌های فعال در روستای «بوتس» در منطقه «وال-دو-تراور» راه‌اندازی کرد

این پروژه که در ابتدا به‌عنوان آزمایشی سه ساله طراحی شده بود، اکنون دارای ۴۸ پنل خورشیدی ویژه با مجموع ظرفیت ۱۸ کیلووات پیک (kWp) است. با این حال، نتایج مثبت این طرح فقط پس از یک سال، احتمال تبدیل آن به سامانه دائمی در مسیر راه‌آهن را افزایش داده است

پنل‌های خورشیدی معمولا با زاویه‌ای مشخص نصب می‌شوند تا میزان دریافت تابش خورشید آنها در طول سال به حداکثر برسد. برای مثال، در اسپانیا، بهترین زاویه نصب پنل‌ها بین ۳۰ تا ۳۵ درجه است

همچنین بر اساس نتایج پژوهشی که در سال ۲۰۲۲ در نشریه «ساینس دایرکت» (Science Direct) منتشر شد، نصب پنل‌ها با زاویه ۳۴ درجه در شبه‌جزیره «ایبری»، افت تولید سالانه‌ای کمتر از یک درصد به همراه دارد

به همین دلیل، سقف‌های شیب‌دار مکان مناسبی برای نصب پنل‌های خورشیدی به شمار می‌روند، در حالی که نصب آن‌ها روی بام‌های مسطح، بالکن‌ها یا حصارهای باغ معمولا بازده کمتری به همراه دارد

«سان‌ویز» با وجود نصب افقی پنل‌ها روی خطوط راه‌آهن، برآورد کرد که کاهش تولید برق ناشی از نبود زاویه مناسب، فقط حدود ۱۰ درصد خواهد بود. این پروژه در نخستین سال فعالیت خود حدود ۱۶ هزار کیلووات‌ساعت برق تولید کرده است. این میزان تقریبا معادل مصرف سالانه برق یک خانه متوسط در انگلیس است که تمامی نیازهای آن از جمله گرمایش، آب گرم، روشنایی و لوازم خانگی با برق تامین می‌شود

بر اساس پیش‌بینی «سان‌ویز»، اگر این فناوری در سراسر شبکه ریلی ۵۳۱۷ کیلومتری سوییس اجرا شود، مساحتی معادل ۷۶۰ زمین فوتبال یا بیش از ۵۰ هزار برابر پروژه آزمایشی را پوشش خواهد داد. در این صورت، امکان تولید حدود یک تراوات‌ساعت برق در سال فراهم می‌شود که معادل حدود دو درصد از کل مصرف انرژی سالانه سوییس است

تبدیل خطوط راه‌آهن به مراکز تولید انرژی تجدیدپذیر با چالش‌های فنی متعددی همراه است. اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌ها (UIC) پیش‌تر هشدار داده بود که پنل‌های نصب شده روی ریل‌ها ممکن است دچار ترک‌های ریز شوند، خطر آتش‌سوزی را افزایش دهند یا به دلیل بازتاب نور، تمرکز رانندگان قطار را مختل کنند

شرکت «سان‌ویز» برای رفع این نگرانی‌ها، پنل‌هایی مقاوم‌تر از نمونه‌های مورد استفاده روی پشت‌بام‌ها طراحی کرده و آن‌ها را به پوشش ضدبازتاب مجهز کرده است. همچنین حسگرهای داخلی، عملکرد پنل‌ها را به‌طور مداوم پایش می‌کنند و برس‌هایی که به انتهای قطارها متصل هستند، سطح پنل‌ها را از گردوغبار پاک می‌کنند

این شرکت اعلام کرد که در نخستین سال بهره‌برداری، این نیروگاه خورشیدی بدون هیچ مشکلی کار کرده و نیازی به انجام تعمیرات یا نگهداری ویژه نداشته است. در حال حاضر برق تولیدی این پروژه به‌طور مستقیم به شبکه برق منتقل می‌شود، اما «سان‌ویز» اعلام کرد که در حال توسعه فناوری لازم برای انتقال مستقیم برق تولیدشده به پست‌های برق راه‌آهن یا خطوط تغذیه قطارها است. «سان‌ویز» پس از موفقیت پروژه سوییس، قرارداد همکاری جدیدی با یک شریک تجاری ایتالیایی امضا کرده است. این شرکت اعلام کرد که شریک ایتالیایی آن در حال مذاکره با شرکت ملی زیرساخت راه‌آهن ایتالیا، «رته فروویاریا ایتالیانا» (Rete Ferroviaria Italiana)، است و جزئیات اجرای نخستین پروژه آزمایشی در ایتالیا طی ماه‌های آینده منتشر خواهد شد. طبق گزارش یورونیوز، «سان‌ویز» علاوه بر ایتالیا، مجوز دولت کره جنوبی را نیز برای احداث راه‌آهن خورشیدی دریافت کرده است.

اقتصاد پویا

روزنامه اقتصادی، اجتماعی صبح ایران

سال شانزدهم • روزنامه اقتصادی , اجتماعی صبح ایران
• صاحب امتیاز و مدیر مسئول: حسین کریمی
• سردبیر:جواد امانی
• مدیر هنری: علی کریمی

نوآوری

شماره ۵۶۹۲
سه شنبه
۱۶تیر ۱۴۰۵

۸

• تهران، میدان فاطمی، خیابان زرتشت
روبه روی بیمارستان مهر ،ساختمان ۱۰۱ , واحد ۳
• چاپ : شاخه سبز
• تلفن : ۰۲۱-۸۶۱۲۶۱۷۸
• موبایل: ۰۹۳۳۴۴۵۳۸۱۷
ایمیل : eghtesadpooya1@gmail.com
www.eghtesadepooya.ir

کاریکاتور روز

بهرنگ جدی

روش مهار نوسانات اقتصادی در کشور

معرفی کتاب

اقتصاد فقیر: بازاندیشی بنیادین در شیوه مبارزه با فقر جهانی

آبهیجیت بنرجی واستر دوفلو در این کتاب به بازاندیشی در شیوه‌ی مبارزه با فقر جهانی پرداخته‌اند. آنها حاصل سال‌ها پژوهش میدانی خود را در قالب کتابی جمع‌آوری کرده‌اند. نویسندگان به بررسی جزئیات زندگی پیچیده و سخت فقرا پرداخته‌اند و مسائلی مانند سطح پایین بهداشت و تحصیلات در مناطق فقیرنشین کشورهای در حال توسعه را مورد بررسی قرار داده‌اند. نویسندگان کتاب، بیش از ۱۵ سال از عمر خود را صرف این تحقیق کرده‌اند و کتاب حاضر یکی از جامع‌ترین منابع در این زمینه است. آنها برای

بررسی زندگی فقرا، به روستاهای هند، مراکش، کنیا، اندونزی و بسیاری کشورهای دیگر رفته‌اند و داده‌های بسیار مهمی درباره‌ی زندگی فقرا در کشورهای درحال‌توسعه به دست آوردند

قدرت خرید پایین، قیمت بالاتر؛ معمای قیمت خودرو در ایران

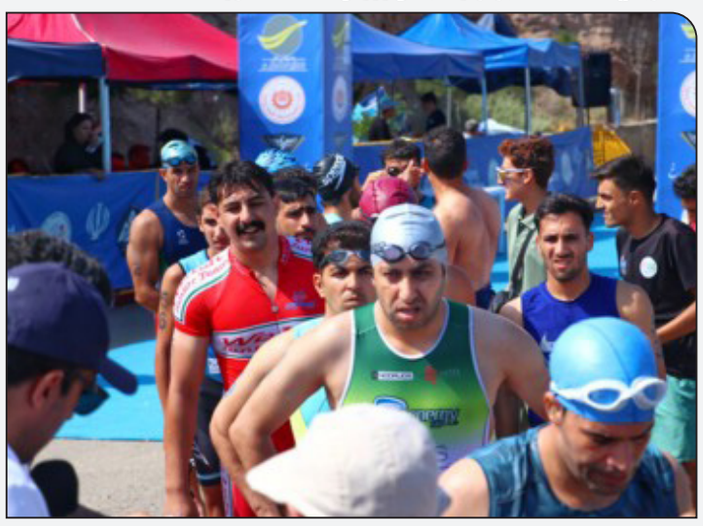
معصومه ملاکی

تفاوت قیمت خودرو در ایران با جهان، ریشه در کیفیت سیاست‌گذاری دارد؛ مصرف‌کننده ایرانی با قدرت خرید بسیار پایین‌تر، چندین برابر بیشتر از کشورهای دیگر هزینه می‌کند.

عکس روز

ترای اتلون

میزبانی سد «امند» تبریز از نخبگان ورزش سه‌گانه کشور

پنجره

کلید ساخت توربین‌های بادی کارآمدتر پیدا شد

پژوهشگران با تغییر در طراحی پره‌های توربین بادی، موفق شدند که کارایی این توربین‌ها را افزایش دهند

پژوهشگران دانشگاه «کنکوردیا» (Concordia)، روش جدیدی برای ساخت پره‌های توربین بادی ابداع کرده‌اند که می‌تواند توربین‌های بادی کوچک را ساده‌تر، ارزان‌تر و کارآمدتر کند. در این روش از فناوری چاپ چهاربعدی برای تبدیل صفحات تخت از جنس کامپوزیت الیاف کربن به پره‌های منحنی توربین استفاده شده است

توربین‌های بادی کوچک با محور عمودی در سال‌های اخیر به‌ویژه در شهرها و روی پشت‌بام ساختمان‌ها رواج بیشتری یافتند و برخلاف توربین‌های بادی بزرگ نیروگاه‌ها، پره‌های این توربین‌ها به دور یک محور عمودی می‌چرخند و به دلیل عملکرد مناسب در شرایطی که جهت وزش باد مدام تغییر می‌کند و همچنین نیاز به فضای کمتر است، گزینه‌ای مناسب برای محیط‌های شهری محسوب می‌شوند

با این حال، ساخت پره‌های منحنی این توربین‌ها، همواره یکی از چالش‌های اصلی بوده است. در روش‌های متداول، تولید این پره‌ها به قالب‌های بزرگ و اختصاصی نیاز دارد، قالب‌هایی که ساخت آنها پرهزینه و زمان‌بر است و در نهایت نیز وزن و هزینه محصول نهایی را افزایش می‌دهد

گروه پژوهشی دانشگاه «کنکوردیا»، راهکاری نوآورانه برای حذف این قالب‌های پیچیده ارائه کرده است. آنان به جای شکل‌دهی مستقیم پره‌ها، کار را با صفحات تختی آغاز کردند که از چندین لایه الیاف کربن و رزین اپوکسی ساخته شده‌اند

پژوهشگران با تنظیم دقیق جهت‌گیری و ترتیب قرارگیری لایه‌های الیاف کربن، توانستند این صفحات تخت را به گونه‌ای طراحی کنند که در جریان فرایند تولید، به‌طور خودکار به شکل منحنی مورد نظر خم شوند

این فناوری چاپ چهاربعدی نامیده می‌شود، زیرا قطعه پس از تولید و در گذر زمان تغییر شکل می‌دهد. زمانی که صفحات کامپوزیتی پس از گرم شدن و پخت، سرد می‌شوند، تفاوت در ساختار داخلی مواد باعث می‌شود بدون نیاز به عملیات شکل‌دهی اضافی، به‌صورت خودکار به شکل

منحنی از پیش طراحی‌شده خم شوند. پژوهشگران برای دستیابی به این نتیجه، روش طراحی جدیدی نیز توسعه دادند. آنها به جای آزمون و خطا برای پیش‌بینی نحوه خم شدن لایه‌های مختلف، ابتدا شکل دقیق پره مورد نظر را مشخص و سپس با انجام محاسبات معکوس، مناسب‌ترین آرایش لایه‌های کامپوزیتی را تعیین کردند تا قطعه به‌طور خودکار همان شکل را به خود بگیرد. نتایج آزمایش‌ها چشمگیر بود. پره‌های کامپوزیتی تولیدشده از نظر شکل تقریبا با پره‌های آلومینیومی تجاری مطابقت داشتند، اما حدود ۸۰ درصد سبک‌تر بودند. با وجود کاهش چشمگیر وزن، عملکرد آنها نیز در آزمایش‌های آزمایشگاهی بهتر بود

خبر

روایت سکانداران فناوری از راهبری ۲۰ ساله رهبر شهید بر توسعه فناوری نانو

فناوری نانو در نگاه رهبر شهید، تنها یک حوزه علمی نوظهور نبود، بلکه فناوری راهبردی برای افزایش اقتدار ملی، خلق ثروت و حل مسائل کشور به شمار می‌رفت و مرور دو دهه رهنمودهای ایشان و روایت مسئولان توسعه فناوری نانو نشان می‌دهد که بسیاری از سیاست‌های کلان این حوزه، از هدف‌گذاری‌های بلندپروازانه و حمایت از نخبگان تا تجاری‌سازی محصولات و حفظ ثبات مدیریتی، با هدایت مستقیم ایشان شکل گرفت. به گزارش ایسنا، فناوری نانو، علمی است که با مهندسی و کنترل مواد در مقیاس یک تا ۱۰۰ نانومتر، امکان طراحی موادی با خواص کاملا متفاوت از نمونه‌های معمولی را فراهم می‌کند؛ نانو، مقیاسی است که در آن رفتار فیزیکی، شیمیایی و زیستی مواد تغییر می‌کند و همین ویژگی، نانو را به یکی از مهم‌ترین فناوری‌های تحول‌آفرین قرن بیست‌ویکم تبدیل کرده است، به گونه‌ای که امروزه بسیاری از فناوری‌هایی که در حوزه سلامت، انرژی، محیط‌زیست، کشاورزی، صنایع پیشرفته، هوافضا، الکترونیک و هوش مصنوعی توسعه یافته‌اند، به طور مستقیم یا غیرمستقیم از ظرفیت‌های فناوری نانو بهره می‌برند. از این رو فناوری نانو دیگر صرفا یک حوزه پژوهشی نیست، بلکه به یکی از موتورهای محرک اقتصاد دانش‌بنیان جهان تبدیل شده است. از تولید داروهای هدفمند برای درمان سرطان و ساخت واکسن‌ها و سامانه‌های نوین دارورسانی گرفته تا تولید نیمه‌رسانا‌های پیشرفته، باتری‌های نسل جدید، سلول‌های خورشیدی با بازده بالا، غشاهای تصفیه آب، مصالح ساختمانی مقاوم، پوشش‌های ضدخوردگی، منسوجات هوشمند و تجهیزات پزشکی، همگی نمونه‌هایی از کاربردهای گسترده این فناوری هستند. به همین دلیل، کشورهای پیشرو طی دو دهه گذشته سرمایه‌گذاری‌های کلانی در توسعه زیر ساخت‌های علمی، پژوهشی و صنعتی نانو انجام داده‌اند و رقابت جهانی در این حوزه، به یکی از شاخص‌های سنجش توانمندی علمی و فناورانه کشورها تبدیل شده است. ایران نیز از اوایل دهه ۱۳۸۰ با تدوین یک برنامه ملی، توسعه فناوری نانو را به صورت هدفمند آغاز کرد و توانست با ایجاد شبکه‌ای از دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز صنعتی، مسیر توسعه این فناوری را با سرعت قابل توجهی طی کند. نتیجه این سیاست‌گذاری، تربیت هزاران پژوهشگر، انتشار حجم قابل توجهی از مقالات علمی، توسعه صدها شرکت فناور، تولید صدها محصول نانویی دارای تأییدیه و ورود فناوری نانو به حوزه‌هایی همچون پزشکی، داروسازی، نفت، آب، محیط زیست، ساختمان، نساجی، خودرو، کشاورزی و صنایع پیشرفته بوده است. امروز محصولات نانویی ایرانی علاوه بر تأمین بخشی از نیاز داخلی، به بازارهای بین‌المللی نیز راه یافته‌اند و فناوری نانو به یکی از موفق‌ترین تجربه‌های کشور در تبدیل دانش به فناوری، محصول و ثروت تبدیل شده است

گزارش اقتصاد پویا از لزوم اصلاح مدیریت در مناطق اقتصادی؛

مناطق آزاد در مسیر باز آفرینی

اقتصاد پویا / سرویس تجارت - مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی در بسیاری از کشورهای جهان به عنوان موتور محرک توسعه اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات، انتقال فناوری و ایجاد اشتغال شناخته می‌شوند. فلسفه شکل‌گیری این مناطق، فراهم کردن محیطی با قوانین و مقررات تسهیل‌گر برای فعالیت‌های اقتصادی است تا سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بتوانند با هزینه کمتر، سرعت بیشتر و موانع اداری محدودتر به تولید، تجارت و صادرات بپردازند. تجربه موفق برخی کشورها نشان می‌دهد که اگر این مناطق بر پایه حکمرانی کارآمد، مدیریت حرفه‌ای و سیاست‌گذاری پایدار اداره شوند، می‌توانند به یکی از مهم‌ترین پیشران‌های رشد اقتصادی تبدیل شوند

رضا قیدر / در ایران نیز طی سه دهه گذشته مناطق آزاد با اهدافی همچون توسعه صادرات غیرنفتی، جذب سرمایه خارجی، انتقال دانش فنی، توسعه گردشگری، رونق تولید و ایجاد اشتغال شکل گرفته‌اند. با وجود ظرفیت‌های جغرافیایی و اقتصادی قابل توجه، بسیاری از کارشناسان معتقدند که بخشی از اهداف اولیه این مناطق هنوز به طور کامل محقق نشده است. اگرچه برخی مناطق آزاد توانسته‌اند در حوزه‌هایی مانند تجارت، خدمات، گردشگری یا توسعه زیرساخت‌ها عملکرد قابل قبولی داشته باشند، اما در مجموع، فاصله میان اهداف پیش‌بینی‌شده و نتایج حاصل همچنان قابل توجه است

یکی از مهم‌ترین دلایل این وضعیت، چالش‌های حکمرانی و مدیریت در مناطق آزاد است. تعدد نهادهای تصمیم‌گیر، تغییرات مکرر مدیریتی، ناپایداری مقررات، تداخل وظایف میان دستگاه‌های مختلف، ضعف در هماهنگی نهادی و نبود برنامه‌ریزی بلندمدت از جمله مسائلی هستند که بر عملکرد این مناطق تأثیر گذاشته‌اند. در شرایطی که اقتصاد ایران به دنبال افزایش سرمایه‌گذاری، توسعه صادرات و تقویت بخش خصوصی است، اصلاح نظام حکمرانی مناطق آزاد می‌تواند نقش مهمی در تحقق این اهداف ایفا کند

حکمرانی کارآمد؛ پیش‌نیاز موفقیت مناطق آزاد

حکمرانی اقتصادی در مناطق آزاد زمانی اثربخش خواهد بود که ساختار تصمیم‌گیری شفاف، پاسخگو، پایدار و هماهنگ باشد. یکی از مهم‌ترین چالش‌های موجود، همپوشانی وظایف میان سازمان‌های مناطق آزاد و برخی دستگاه‌های اجرایی است. در مواردی، سرمایه‌گذاران برای دریافت مجوزها یا انجام فعالیت‌های اقتصادی ناچار به مراجعه همزمان به چندین نهاد هستند؛ موضوعی که فلسفه اصلی ایجاد مناطق آزاد، یعنی کاهش بروکراسی و تسهیل سرمایه‌گذاری، را با چالش مواجه می‌کند

ثبات مقررات نیز از عوامل کلیدی موفقیت مناطق آزاد است. سرمایه‌گذاری، به‌ویژه در پروژه‌های تولیدی و صنعتی، ماهیتی بلندمدت دارد و سرمایه‌گذاران به محیطی نیاز دارند که قوانین آن قابل پیش‌بینی باشد. تغییرات مکرر در مقررات، رویه‌های اداری یا مشوق‌های اقتصادی می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری را افزایش داده و جذابیت مناطق آزاد را کاهش دهد

موضوع دیگر، استقلال مدیریتی این مناطق است. بسیاری از الگوهای موفق جهانی نشان می‌دهند که مناطق آزاد زمانی عملکرد مطلوب‌تری دارند که مدیران آنها از اختیارات کافی برای تصمیم‌گیری، جذب سرمایه، توسعه زیرساخت‌ها و مدیریت منابع برخوردار باشند. در عین حال، این اختیارات باید با نظامی شفاف از نظارت، پاسخگویی و ارزیابی عملکرد همراه باشد تا از بروز ناکارآمدی یا تصمیم‌های سلیقه‌ای جلوگیری شود

همچنین استفاده از فناوری‌های نوین در مدیریت مناطق آزاد اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است. ایجاد پنجره واحد خدمات سرمایه‌گذاری، صدور الکترونیکی مجوزها، یکپارچه‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی و ارائه خدمات هوشمند می‌تواند زمان انجام فرآیندهای اداری را کاهش داده و رضایت فعالان اقتصادی را افزایش دهد

کارشناسان معتقدند حکمرانی موفق تنها به تدوین قوانین مناسب محدود نمی‌شود، بلکه اجرای دقیق، هماهنگ و مستمر این قوانین نیز اهمیت دارد. هرچه فرآیندهای مدیریتی شفاف‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر باشند، اعتماد سرمایه‌گذاران نیز افزایش خواهد یافت

سرمایه‌گذاری و تولید؛ نیازمند مدیریت پایدار و هماهنگ

یکی از اهداف اصلی ایجاد مناطق آزاد، تبدیل آنها به کانون‌های تولید و صادرات بوده است. با این حال، تحقق این هدف به میزان زیادی به کیفیت مدیریت و سیاست‌گذاری وابسته است. سرمایه‌گذاران علاوه بر مشوق‌های مالیاتی یا گمرکی، به زیرساخت‌های مناسب، دسترسی آسان به خدمات، امنیت سرمایه و ثبات تصمیم‌گیری نیاز دارند

زیرساخت‌هایی مانند شبکه حمل‌ونقل، بنادر، فرودگاه‌ها، تأمین پایدار انرژی، ارتباطات دیجیتال و خدمات لجستیکی از عوامل تعیین‌کننده در موفقیت مناطق آزاد هستند. مدیریت این مناطق باید بتواند با برنامه‌ریزی بلندمدت و جذب منابع مالی، این زیرساخت‌ها را متناسب با نیازهای سرمایه‌گذاران توسعه دهد

در کنار توسعه زیرساخت‌ها، توجه به مزیت‌های نسبی هر منطقه نیز ضروری است. همه مناطق آزاد قرار نیست عملکردی مشابه داشته باشند. برخی ظرفیت تبدیل شدن به قطب‌های صنعتی را دارند، برخی در حوزه گردشگری مزیت بیشتری دارند و برخی دیگر می‌توانند به مراکز ترانزیت، تجارت یا صنایع دانش‌بنیان تبدیل شوند. مدیریت موفق زمانی شکل می‌گیرد که برنامه‌های توسعه بر اساس ظرفیت‌های واقعی هر منطقه تدوین شود

از سوی دیگر، تعامل سازنده میان سازمان‌های مناطق آزاد و بخش خصوصی نقش مهمی در ارتقای بهره‌وری دارد. حضور فعال اتاق‌های بازرگانی، تشکل‌های اقتصادی، انجمن‌های تخصصی و سرمایه‌گذاران در فرآیند تصمیم‌سازی می‌تواند کیفیت سیاست‌گذاری را افزایش دهد و مشکلات اجرایی را سریع‌تر شناسایی کند

همچنین توسعه صادرات باید در کانون برنامه‌های مناطق آزاد قرار گیرد. اگرچه فعالیت‌های تجاری و خدماتی اهمیت دارند، اما موفقیت بلندمدت این مناطق زمانی حاصل می‌شود که سهم تولید صادرات‌محور افزایش یابد. ایجاد شهرک‌های صنعتی تخصصی، حمایت از صنایع پایین‌دستی، توسعه فناوری و اتصال به زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای می‌تواند نقش مناطق آزاد را در صادرات غیرنفتی پررنگ‌تر کند

آینده مناطق آزاد؛ اصلاح حکمرانی برای رقابت‌پذیری بیشتر

رقابت میان مناطق آزاد جهان هر روز شدیدتر می‌شود. بسیاری از کشورها با ارائه مشوق‌های هدفمند، کاهش بروکراسی، توسعه زیرساخت‌های مدرن و استفاده از فناوری‌های دیجیتال تلاش می‌کنند سرمایه‌گذاران بیشتری را جذب کنند. در چنین فضایی، مناطق آزاد ایران نیز برای حفظ و ارتقای جایگاه خود نیاز مند اصلاحات مستمر هستند

یکی از مهم‌ترین اقدامات، تدوین نقشه راه بلندمدت برای هر منطقه است. این نقشه باید اهداف مشخص، شاخص‌های قابل اندازه‌گیری، اولویت‌های سرمایه‌گذاری و برنامه‌های توسعه زیرساختی را به روشنی تعیین کند تا تغییر مدیران موجب تغییر مداوم مسیر توسعه نشود

اصلاح نظام ارزیابی عملکرد نیز اهمیت دارد. عملکرد مناطق آزاد باید بر اساس شاخص‌هایی مانند میزان جذب سرمایه‌گذاری، رشد صادرات، ایجاد اشتغال، توسعه صنایع دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری و رضایت سرمایه‌گذاران سنجیده شود، نه صرفا حجم واردات یا تعداد پروژه‌های عمرانی

توسعه اقتصاد دیجیتال نیز می‌تواند فصل تازه‌ای در مدیریت مناطق آزاد ایجاد کند. استفاده از سامانه‌های هوشمند، داده‌محوری در تصمیم‌گیری، هوش مصنوعی در مدیریت خدمات، گمرک الکترونیک و پنجره واحد سرمایه‌گذاری می‌تواند سرعت، شفافیت و کارایی این مناطق را افزایش دهد

از سوی دیگر، آموزش مدیران و تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه‌های تجارت بین‌الملل، مدیریت سرمایه‌گذاری، لجستیک، حقوق اقتصادی و فناوری نیز اهمیت زیادی دارد. اداره مناطق آزاد نیازمند مدیرانی است که علاوه بر شناخت قوانین داخلی، با تحولات اقتصاد جهانی و شیوه‌های نوین حکمرانی اقتصادی نیز آشنا باشند

در نهایت، تعامل مؤثر میان دولت، مجلس، بخش خصوصی و مدیران مناطق آزاد می‌تواند زمینه اصلاح قوانین و رفع موانع موجود را فراهم کند. هرچه تصمیم‌ها با مشارکت بیشتر ذی‌نفعان اتخاذ شوند، احتمال موفقیت آنها نیز افزایش خواهد یافت

در مجموع، مناطق آزاد همچنان یکی از ظرفیت‌های مهم اقتصاد ایران برای جذب سرمایه، توسعه صادرات، انتقال فناوری و ایجاد اشتغال محسوب می‌شوند، اما دستیابی به این اهداف مستلزم اصلاح نظام حکمرانی و مدیریت این مناطق است. شفافیت، ثبات مقررات، کاهش بروکراسی، تقویت زیرساخت‌ها، استفاده از فناوری‌های نوین، برنامه‌ریزی بلندمدت و تعامل سازنده با بخش خصوصی می‌تواند زمینه ارتقای عملکرد مناطق آزاد را فراهم کند

در شرایطی که اقتصاد ایران به دنبال افزایش رقابت‌پذیری، تنوع‌بخشی به صادرات و جذب سرمایه‌گذاری است، بازنگری در شیوه حکمرانی مناطق آزاد نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی برای بهره‌برداری بهتر از ظرفیت‌های موجود است. اگر این اصلاحات با نگاه بلندمدت و مبتنی بر تجربه‌های موفق جهانی دنبال شود، مناطق آزاد می‌توانند نقش مؤثرتری در رشد اقتصادی، توسعه صنعتی و پیوند اقتصاد ایران با بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی ایفا کنند

خبر

طلای جهانی مجال افزایش قیمت نیافت

قیمت طلا در معاملات روز دوشنبه بازار جهانی، تحت تاثیر تقویت ارزش دلار کاهش یافت، اما تضعیف انتظارات برای افزایش نرخ بهره آمریکا، افت بیشتر این فلز گرانبها را محدود کرد

قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوری پس از ثبت بالاترین سطح خود از ۲۲ ژوئن در اوایل معاملات روز جاری، در ادامه با ۰.۴ درصد کاهش، به ۴۱۶۰ دلار و ۳۳ سنت رسید. قیمت هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا برای تحویل در ماه اوت، با ۱.۱ درصد افزایش، به ۴۱۷۲ دلار رسید

«تیم واترر»، تحلیلگر ارشد بازار شرکت «کی‌ام‌سی تریدِ» گفت: طلا همچنان با فشارهای نزولی ناشی از رشد ارزش دلار مواجه است

دلار در معاملات روز جاری ۰.۱ درصد افزایش یافت و این امر باعث شد طلا که به ارز آمریکا قیمت‌گذاری می‌شود، برای دارندگان سایر ارزها گران‌تر شود

طلا هفته گذشته پس از آنکه داده‌های ضعیف‌تر از حد انتظار اشتغال آمریکا، نگرانی‌ها در مورد تورم مداوم و نرخ‌های بهره بالاتر را را تا حدودی رفع کرد، بیش از ۲ درصد افزایش یافت و به روند نزولی چهار هفته‌ای خود پایان داد

طبق ابزار دیده‌بان فدرال شرکت CME، معامله‌گران انتظارات خود را برای افزایش نرخ بهره آمریکا در سپتامبر، از حدود ۶۰ درصد، به ۵۵ درصد کاهش داده‌اند. نرخ بهره پایین‌تر، هزینه فرصت نگهداری دارایی‌های بدون بازده مانند طلا را کاهش می‌دهد

سرمایه‌گذاران اکنون منتظر صورتجلسه نشست فدرال رزرو در ۱۶ و ۱۷ ژوئن هستند که قرار است چهارشنبه هفته جاری منتشر شود تا سرنخ‌های بیشتری در مورد سیاست پولی به دست آورند. بانک جی‌پی‌مورگان اعلام کرد تقاضا برای طلا از سوی بخش‌های کلیدی به اندازه‌ای که انتظار می‌رفت قوی نخواهد بود و افزایش قیمت این فلز گرانبها در سال جاری را به ۴۳۰۰ دلار در سه ماهه سوم و ۴۵۰۰ دلار در سه ماهه چهارم سال جاری محدود خواهد کرد. در بازار سایر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره با ۰.۱ درصد کاهش، به ۶۱ دلار و ۷۷ سنت رسید. هر اونس پلاتین با ۰.۳ درصد کاهش، به ۱۶۳۲ دلار و ۸۰ سنت و هر اونس پالادیوم با ۰.۵ درصد کاهش، به ۱۲۶۷ دلار و ۶۵ سنت رسید